

BUDGET '16

www.kk.dk/budget

KERNEVELFÆRD TIL ALLE KØBENHAVNERE

AFTALE OM BUDGET 2016 KØBENHAVNS KOMMUNE
ER INDGÅET MELLEM:

SOCIALDEMOKRATERNE
SOCIALISTISK FOLKEPARTI
DET RADIKALE VENSTRE
DANSK FOLKEPARTI
VENSTRE
DET KONSERVATIVE FOLKEPARTI
LIBERAL ALLIANCE

Indhold

1. Indledning	1
BASISUDGIFTER	2
2. Investeringer i kernevelfærd	2
Smarte investeringer i kernevelfærden.....	2
Oprettelse af fælles enhed for kvalitet i kernevelfærden	6
3. Håndtering af økonomiske risici	8
4. Behov for øget kapacitet som følge af befolkningsudvikling	8
Plads til flere elever i den københavnske folkeskole.....	8
Planlægningsbevilling til sammenlægning af Hyltebjerg Skole og Vanløse Skole.....	9
Genhusning af Europaskolen	9
Finansiering – mindredgifter til ny skole på Artillerivej 126	10
Daginstitutioner og fleksibel udnyttelse af kapacitet	10
Fremtidens fritidstilbud	11
5. Unge og uddannelse	12
Det rigtige uddannelsesvalg for alle elever	12
Kompensation for skæv DUT i forbindelse med erhvervsuddannelsesreformen	12
Øget pres på produktionsskolerne	12
6. Grundskyldstilskud	12
Grundskyldstilskud og ungdomsboligbidrag	12
7. Sundhedsaftale 2015-18	13
Sundhedsaftale og praksisplan	13
Én indgang på hjerneskadeområdet.....	13
Sikring af socialområdet	13
8. Høj beskæftigelse og vækst	14
Investering i en virksomhedsrettet og effektiv beskæftigelsesindsats	14
Fremskudt beskæftigelsesindsats	14
Finansiering af reformer.....	14
9. Renoveringer af bygninger, veje m.v.	16
Helhedsrenovering af skoler.....	16
Renovering af Kødbyen	16

Ideoplæg og byggetekniske forundersøgelser af Thorupgården	17
Genopretning og vedligehold af veje og broer.....	17
Foranalyse af cykelforbindelser.....	17
Tidssvarende almene plejeboliger til beboerne i Møllehuset.....	18
Tidssvarende almene plejeboliger til beboerne i E-huset.....	18
10. Køb af grunde til kommunale formål.....	18
Grundkøbspulje	18
11. Styrkelse af byggeområdet	19
Ny styringsmodel for vedligehold og salg af bygninger.....	19
Optimering af m ² på det administrative område	19
Lavere byggeomkostninger	19
Langsigtet planlægning af Københavns nye m ² på bygningsområdet.....	20
Henvendelse til Kulturstyrelsen om fredede bygninger.....	21
Nedbringelse af vedligeholdelseefterslæbet via merindtægter fra ejendomssalg	21
ØVRIGE UDGIFTER.....	22
12. Dagtilbud og skoler.....	22
Skole på Nordøst Amager.....	22
Skoleidrætshal	22
Finansieringen tilvejebringes via mindreudgifter til ny skole på Artillerivej 126.....	22
Indfasning af folkeskolereformen	22
Styrket inklusion i folkeskolen.....	22
Flere medarbejdere i vuggestuerne	23
Renovering og ombygning af daginstitutionskøkkener.....	23
Udvidelse af ordningen med socialrådgivere på daginstitutioner	23
Åben Skole.....	23
Socialøkonomisk virksomhed	24
13. Integration	24
Styrket medborgerskab	24
Særlig indsats for flygtninge i København	25
Flygtninge	25
Bedre integration i København.....	25
14. Bolig.....	25
Boligsocialt løft af udsatte byområder	25

Green Teams i udsatte byområder.....	25
Rigshospitalets Kollegium - ydelsesstøtte	26
Flere træer.....	26
Hjemmevejlederordningen for boliganviste udsatte borgere.....	26
15. Infrastruktur og byggeri	26
Urbanplanen	26
Tingbjerg-Husum byudviklingsstrategi	27
Parkering.....	27
Smartere trafikløsninger.....	32
Investeringer i busfremkommelighed	32
Cykelpakke.....	33
Sikker skolevej	33
Aktivitetspark i Scandiagade	33
Bedre fremkommelighed i Bredgade	34
Ny plads i Grønnegadekvarteret	34
Opstribning af parkeringspladser	34
Overdækning af banegraven ved Hovedbanegården.....	34
Projekteringer til bedre byrum.....	34
Flere toiletter i byen	34
Bedre fremkommelighed.....	35
16. Sundhed og ældre	35
Sund trivsel blandt Københavns børn og unge.....	35
Billigere mad til hjemmeboende ældre.....	35
Psykiatriens Hus.....	35
Bedre normering i de tidlige aftentimer	36
Forsøg med weekendåbent på aktivitetscenter.....	36
Indsats mod ensomhed	36
Omkostningsanalyse på ældre- og sundhedsområdet.....	36
Udbygningsplan for plejeboliger	36
Udskrivningskoordinatorer.....	37
17. Socialområdet	37
Fremtidens bostøtte til borgere med sindslidelse	37
Moderniseringplan på socialområdet	37

Handicapområdet.....	37
Forbyggende foranstaltninger på børneområdet	38
Udskudt salg af Fixelancen på Vesterbro	38
Tilbud til hjemløse og sindslidende	38
18. Tryk og Sikker By	38
Exitprogram	38
18+ center i Tingbjerg og satellitten i Husum/Voldparken	38
Et sikkert og trygt København	39
Styrket indsats mod radikalisering	39
FerieCamp.....	40
19. Erhverv og beskæftigelse	40
IT løsninger til byens turister	40
Billigere og hurtigere byggesagsbehandling.....	40
Lavere administrationsgebyr for erhvervsaffald	41
Lavere affaldstakster	41
Praktikpladser	41
Hostprogram.....	41
Kreativ vækstpakke	41
Erhvervshuset	42
Udvikling af Smart City med virksomheder og andre aktører	42
Flere i fleksjob.....	42
Fintech	42
International besøgstjeneste.....	43
Copenhagen Science City	43
Iværksætterier	43
City of Congresses	43
20. Kultur og fritid.....	44
Boldfælled ved Ørestad-Kalvebod Fælled	44
Folkeoplysning.....	44
ICORN Fribyordning	44
Udvidelse af mulighederne for at bade i havnen	44
Vinterbadning Islands Brygge	44
Arbejdermuseet.....	45

Kampspørtens Hus.....	45
Permanent skøjtehal på Østerbro og helhedsplan (Gasværksgrunden).....	45
Lethal i Ørestad	46
Udvikling af Torveporten og to nye kunstgræsbaner.....	46
Svømmefacilitet på Papirøen	47
Frivillighedscenter Voldparken.....	47
Digital historie og kunst.....	47
Eventpulje.....	47
Klubhuspulje	47
21. Klima.....	48
Byrumsforbedringer	48
Genopretning af vandkvalitet i søer og åer	48
Styrkelse af den naturfaglige undervisning	48
22. Andet.....	49
Whistleblower	49
Intern Revision.....	49
Tillid, ledelsesreform og produktivitet	49
Indsats mod sygefravær i Københavns Kommune	50
Mindre sager	51
23. Økonomi	51
Økonomiske rammer for budget 2016.....	51
Budgetforudsætninger	52
Effektiviseringsstrategi	52
Aftaleoverholdelse, finanslov og budgetprincipper	53
Budgetoverholdelse.....	54

1. Indledning

Vi bliver stadig flere og flere københavnere. Befolkningsprognoserne spår, at byens indbyggertal vil stige med 90.000 frem mod 2025. Det er en positiv udvikling, som understreger, at København er en attraktiv by at bo, leve og arbejde i. Men befolkningsvæksten giver dog også København nogle udfordringer. Der skal leveres kernevelfærd, boliger og infrastruktur til de mange nye københavnere, og nedslidningen af bygninger og veje stiger. Det koster. Kommunernes servicebudgetter har de seneste år været lagt i stramme økonomiske tøjler. Regeringens omprioriteringsbidrag betyder desuden, at kommunerne kan forvente at få tilført færre midler i de kommende år. Det lægger yderligere pres på Københavns økonomi.

Som svar på den stramme styring af kommunernes økonomi iværksætter vi i 2016 en offensiv og langsigtet strategi for smarte investeringer i kernevelfærden. Strategien vil inddrage borgere, virksomheder og medarbejdere og implementeres i en takt, der gør at initiativerne får tid til at virke. Det er rettidig omhu. Vi afsætter 500 mio. kr. i en investeringspulje, som skal anvendes på at omsætte nye muligheder inden for digitalisering, velfærdsteknologi og arbejdstilrettelæggelse til langsigtede effektiviseringer af driften, investeringer i medarbejderne og bedre kvalitet for borgerne. Strategien vil således også indeholde reelle investeringer i velfærd. Samtidig strømliner vi byggeprocesserne i kommunen og fortsætter arbejdet med at optimere anvendelsen af kommunens mange bygninger – alt sammen for at frigøre midler til fremtidens kernevelfærd.

Det økonomiske råderum skal bl.a. anvendes på at udbygge kapaciteten i de københavnske skoler og daginstitutioner, så der bliver plads til de mange nye børn. I budget 2016 afsætter vi midler til at etablere 19 daginstitutioner og 3 nye skolespor. Samtidig lægger vi grundlaget for fremtidens skoleudvidelser ved allerede nu at afsætte midler til egnede byggegrunde.

København har et massivt efterslæb på vedligehold, og nedslidningen kommer kun til at stige i takt med at befolkningen stiger. Vi afsætter derfor 984 mio. kr. til genopretning. Midlerne skal bl.a. anvendes til helhedsrenoveringer af 5 folkeskoler, og 213 mio. kr. afsættes til genopretning af det kommunale vejnet. Presset på infrastrukturen forventes at stige i fremtiden, og vi afsætter derfor 80 mio. kr. til initiativer, der skal forbedre fremkommeligheden, herunder 75 mio. kr. til at forbedre forholdene for byens mange cyklister.

Parallelt med at vi tager hånd om fremtidens udfordringer, er der behov for at udvikle den kommunale service. Vi ønsker med budgetaftalen at løfte kvaliteten på børne- og ungeområdet. Vi afsætter derfor 70 mio. kr. de næste to år til at understøtte indfasningen af folkeskolereformen, og vi investerer 150 mio. kr. i øget service i dagtilbuddene frem mod 2019.

Med budget 2016 styrker vi desuden indsatsen omkring socialt udsatte på flere fronter. Vi giver psykiatriområdet et markant løft og gennemfører en omstilling af psykiatriske botilbud, der på en og samme tid bringer indsatsen på linje med den nyeste sundhedsfaglige viden og tager hånd om de kapacitetsmæssige udfordringer, som den kraftige befolkningsvækst medfører. Vi afsætter 39 mio. kr. til en mere intensiv bostøtteindsats og moderniserer vores botilbud. Med denne aftale er vi enige om at løfte de udsatte byområder Urbanplanen og Tingbjerg. Derfor er der i aftalen afsat 23 mio. kr. til udvikling af Tingbjerg-Husum og 80 mio. kr. til udvikling af Urbanplanen.

Det skal være den enkelte borgers liv, der er udgangspunkt for kommunens indsatser og ikke omvendt. Derfor øger vi fleksibiliteten på kommunens plejecentre ved at afsætte midler til bedre vagtdækning i aften timerne.

København skal samtidig være en grøn og bæredygtig by, som det er rart at bo i og københavnernes sætter pris på byens grønne områder. Det er derfor vigtigt, at det grønne indtænkes i byens udvikling. Vi er derfor enige om at afsætte 48 mio. kr. til nye byrum og flere træer.

København har færre idrætsfaciliteter pr. indbygger end landsgennemsnittet. Med budgetaftalen ønsker vi at understøtte københavnernes aktive og sunde livsstil ved at afsætte 33 mio. kr. til at etablere nye foldboldbaner og give københavnernes bedre muligheder for at bade i havnen. Vi etablerer en skøjtehal på Østerbro og tager samtidig de første skridt henimod etablering af Kampsportens Hus på Nørrebro samt svømmefaciliteter på Papirøen.

I 2016 foretager vi en omlægning af beskæftigelsesindsatsen, der indebærer øget fokus på de virksomhedsrettede tiltag, som vi ved har størst effekt. Vi investerer 82 mio. kr. på området. Målet er, at ledige skal fastholde kontakten til arbejdsmarkedet og komme hurtigere tilbage i job.

Med budgetaftalen forbedrer vi vilkårene for erhvervslivet ved at nedsætte erhvervsadministrationsgebyret og affaldstaksterne med samlet set 34 mio. kr., og vi reducerer byggesagsgebyrerne med 15 mio. kr. Samtidig gennemfører vi en vækstpakke, som skal understøtte byens kreative erhverv.

BASISUDGIFTER

2. Investeringer i kernevelfærd

Smarte investeringer i kernevelfærden

[Den kraftige befolkningsudvikling gør det nødvendigt at gennemføre effektiviseringer, hvis det nuværende serviceniveau skal opretholdes. Samtidig skærper regeringens tilkendegivelser om et omprioreringsbidrag effektiviseringsbehovet frem mod 2019. Parterne er enige om at levere et offensivt svar på disse udfordringer ved at afsætte 500 mio. kr. til langsigtede investeringer i kernevelfærden. Midlerne skal hjælpe forvaltningerne med at imødekomme effektiviseringsbehovet i de kommende år.

Københavns Kommune har de senere år gennemført store effektiviseringer. Dette har været nødvendigt for at skabe plads til de godt 41.000 borgere, der er flyttet til byen siden 2011. De lavthængende frugter er nu i stort omfang høstet, og der er derfor behov for at tænke nyt sammen med kommunens medarbejdere, hvis ikke de stramme økonomiske kår skal resultere i lavere kvalitet for borgerne.

Parterne er derfor enige om at igangsætte en ny ambitiøs strategi for implementering af ny teknologi i kommunens drift, uddannelse af kommunens medarbejdere og inddragelse af borgere og virksomheder. Strategien skal sikre, at nye teknologiske muligheder omsættes til intelligente effektiviseringer og bedre

borgeroplevelser. Strategien bygges op omkring sektorplaner inden for områderne Smart City, Velfærd, Administrative processer og Erhvervsservice, som forankres i de relevante fagudvalg. I udviklingen af strategien vil det være naturligt for forvaltningerne at inddrage innovationshuset, Copenhagen Solutions Lab og Velfærdsklinikken i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen. De efterspurgte løsninger kan være nye initiativer eller eksisterende løsninger i større skala for eksempel inden for sundhedsteknologi. Kommunens mange medarbejdere får en nøglerolle i strategien, idet deres store viden om praksis skal bringes i spil, når de nye løsninger skal udvikles. Strategien er således en vigtig brik i kommunens arbejde med tillidsdagsordenen.

For at understøtte strategien afsættes 452 mio. til at udvikle nye teknologiske løsninger og til at investere i de menneskelige ressourcer, der skal til for at implementere teknologien. En del af midlerne øremærkes i en Innovationspulje, som skal styrke strategiens kobling til de private virksomheder (fx via OPI partnerskaber). Dermed får byens virksomheder mulighed for at demonstrere løsninger i stor skala og forbedre dem sammen med kommunen. Det er et krav, at de projekter, der modtager midler fra investeringspuljerne, reducerer budgettet med et beløb svarende til investeringen over en periode på 3-6 år **Æ1, Æ2**].

Der afsættes:

- [221,0 mio. kr. i anlæg til en investeringspulje
- 110,5 mio. kr. årligt i drift i 2016 og 2017 i en investeringspulje **Æ1**]
- [10,0 mio. kr. i drift i 2016 i en innovationspulje **Æ2**].

[Parterne er enige om, at der i de kommende år samlet afsættes investeringspuljer udover niveauet i 2015 på minimum 250 mio. kr. i de årlige budgetter til at understøtte strategien. Puljerne indarbejdes i Indkaldelsecirkulæret for budget 2017 **H1**]. [Parterne er herudover enige om, at processen for udmøntning af investeringspuljerne indledes med, at forvaltningerne frem mod december 2015 udarbejder idékataloger over mulige tiltag. Fagudvalgene beslutter, hvilke af disse forslag, der skal videreudvikles til business cases, som løbende vedtages i fagudvalg, Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen i takt med, at de færdiggøres. Hvis forvaltningerne har forslag, der allerede er klar til implementering, kan puljemidlerne udmøntes i fagudvalg, Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen hurtigst muligt. Forslagene koordineres af Økonomikredsen. Økonomiforvaltningen udarbejder en skabelon for afrapportering af business cases og går i dialog med forvaltningerne herom. Parterne er enige om, at det er essentielt at man i investerings- og effektiviseringsperspektivet har fokus på en tværgående indsats, hvor investeringerne i en forvaltning kan være nødvendige for effektiviseringer i en anden. Derfor bør sektorplanerne, der hvor det er meningsfuldt, bygge på et samarbejde på tværs af forvaltninger, med borgerne og kommunens ydelser i fokus. Tværforvaltnings-samarbejdet skal tydeliggøre, hvilke forventede effekter der vil være af investeringer i et eller flere udvalgs rammer således, at effektiviseringer i et udvalgs rammer kan bidrage til de forvaltningsspecifikke effektiviseringer under et andet udvalg.

Parterne er samtidig enige om, at der i efteråret 2015 udarbejdes en proces for forslag, der kræver tværgående koordinering. Processen drøftes i kredsen af administrerende direktører og vedtages af Økonomiudvalget **Æ1, Æ2**].

[Til budget 2016 har forvaltningerne stillet en række forslag, som kan komme i betragtning til at modtage midler fra investeringspuljerne, såfremt de lever op til kriterierne. Forslagene er kort beskrevet nedenfor.

Parterne er enige om, at de relevante forvaltninger umiddelbart efter budgetforhandlingerne skal udarbejde en indstilling for hvert af forslagene til de relevante fagudvalg, Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen om udmøntning af midler fra investeringspuljen. Indstillingen udarbejdes, så den lever op til de forudsætninger, der gælder for at modtage midler fra investeringspuljen til Smarte investeringer i kernevelfærden, herunder kravet om tilbagebetaling af investeringen i løbet af 3-6 år. Investeringer som ikke fuldt ud kan tilbagebetales, men som hindrer en fremtidig udgiftsvækst kan imidlertid også komme i betragtning. Der udarbejdes fælles transparente retningslinjer for tilbagebetaling, som godkendes af direktørkredsen/Økonomiudvalget. De nedenstående forslag udgør ikke en færdig liste over initiativer, der kan modtage midler fra puljerne, idet andre forslag kan komme i betragtning efterhånden, som de bliver færdiggjort. Parterne er enige om, at storskala løsninger inden for smart city, sundheds- og velfærdsteknologi, hvor forvaltningerne allerede arbejder med løsninger, er oplagte investeringsområder.

Læringsportal og digitalisering på skolerne

Anvendelsen af digitale læremidler, nye teknologier og læringsplatforme giver mulighed for en ny og mere fleksibel anvendelse af lærerressourcer, og er en vigtig del af at skabe en kompetent og velfungerende folkeskole, hvor eleverne bliver så dygtige som muligt, og hvor lærerne trives. Parterne er enige om, at Børne- og Ungdomsforvaltningen skal udarbejde et oplæg til, hvordan digitale læremidler, nye teknologier og læringsplatforme i højere grad kan integreres i undervisningen.

Administrativ understøttelse af ledere i dag-/fritidstilbud og skoler

Som en følge af kommunens investeringer i nye administrative it-systemer, åbnes der mulighed for ændrede processer i det administrative arbejde. For at udnytte de muligheder bedst muligt, er der behov for både en øget grad af specialiserede administrative kompetencer og fortsat lokal forankring tæt på institutioners og skolars virkelighed. Parterne er enige om, at Børne- og Ungdomsforvaltningen skal udarbejde et oplæg vedr. administrativ understøttelse af ledere i dag-/fritidstilbud, der frigiver mere tid til faglig ledelse.

Bedre arbejdsmiljø og arbejdsfællesskaber skal øge ressourcer til kerneopgaven

Med tillidsdagsordenen har politikere, ledere og medarbejdere i Københavns Kommune taget et stort skridt for at sikre et gensidigt forpligtende samarbejde, som styrker den faglige kvalitet og dermed gavner kommunens borgere. Forudsætningen for tillidsdagsordenen er stærke arbejdsfællesskaber, hvor fokus er på kerneopgaven, og som kendetegnes ved høj trivsel, godt arbejdsmiljø og lavt sygefravær. Arbejdskulturen karakteriseres ved en høj grad af medindflydelse, medbestemmelse og medansvar blandt alle ansatte. Parterne er enige om, at Børne- og Ungdomsforvaltningen skal udarbejde et oplæg til, hvordan investeringer i både det fysiske og psykiske arbejdsmiljø kan understøtte stærke arbejdsfællesskaber og forebygge arbejdsbetinget sygefravær.

Digitaliseret sagsbehandling i International House

Den kommunale myndighedsservice er den eneste del af den internationale borgerservice i International Citizen Service, som endnu ikke er digitaliseret. Den fysiske sagsbehandling medfører lange vente- og sagsbehandlingstider i International House. Parterne er enige om, at Kultur- og Fritidsforvaltningen skal udarbejde et oplæg til en digitalisering af sagsbehandlingen i International House.

Tidlig indsats for 0-6 årige

I København er der fortsat for mange unge fra udsatte familier, der forlader folkeskolen uden de nødvendige personlige og faglige kompetencer til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Forskning viser, at investeringer tidligt i barnets liv giver et større afkast end den samme investering senere i barnets liv. En tidlig indsats kommer således både den enkelte og kommunen til gode. Parterne er enige om, at Børne- og Ungdomsforvaltningen og Socialforvaltningen skal udarbejde et fælles oplæg til en tidlig indsats for 0-6-årige.

Fælles indgang for udsatte borgere

Det tværfaglige samarbejde omkring udsatte borgere bør forbedres med henblik på at sikre, at sagen fra start kommer i det rigtige forløb og derved ikke bliver unødigt langvarig. Parterne er enige om, at Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen i samarbejde med Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen skal udarbejde et oplæg til en fælles modtagelse for udsatte borgere i Jobcenter København.

Rehabiliteringsteams

Kommunens rehabiliteringsteams, der tager stilling til om borgere skal indstilles til ressourceforløb, fleksjob og førtidspension samt indhold af jobafklaringsforløb, er bemandet af medarbejdere fra Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, Socialforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen. Ved en ændret organisering og evt. samløkalisering forbedres koordinationen i forløbene, hvilket giver større kvalitet for borgerne og effektiviseringer for kommunen. Parterne er enige om, at Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen i samarbejde med de øvrige ovenstående forvaltninger skal udarbejde et oplæg til ændret organisering af rehabiliteringsteams.

Sundhed, social mobilitet og beskæftigelse i ressourceforløb

30.000 københavnere er i dag på langvarig offentlig forsørgelse. Hvis København skal lykkes med at rykke de udsatte borgere tættere på arbejdsmarkedet, skal der gås nye veje. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen ønsker derfor at afprøve en indsats med særligt fokus på mentorstøtte og sundhedstilbud. Parterne er enige om, at de ovenstående forvaltninger skal udarbejde et oplæg til en ny indsats for borgere i ressourceforløb.

Klimaplan og energibesparelser

Flere af kommunens bygninger (bl.a. flere folkeskoler) har utidssvarende og nedslidte fjernvarmecentraler og ventilationsanlæg. En energirenovering af disse anlæg, vil bidrage til Københavns Kommunes målsætning om, at energiforbruget i kommunens ejendomme skal reduceres med 40 pct. inden 2025, og samtidig medføre besparelser for kommunen. Parterne er enige om, at Teknik- og Miljøforvaltningen i samarbejde med Københavns Ejendomme skal udarbejde et oplæg til et projekt vedr. renovering af fjernvarme- og ventilationsanlæg.

Helhedsorienteret indsats for unge

København har en relativt stor gruppe af unge ledige, der har en social sag i Socialforvaltningen, ikke har en uddannelse og har andre problemer end ledighed. Koordinationen på tværs af forvaltningerne kan være udfordrende, og der er derfor et potentiale i at investere i en mere helhedsorienteret indsats, der går på tværs af forvaltninger. Parterne er enige om, at Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen i samarbejde med Socialforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen skal udarbejde et oplæg til en helhedsorienteret indsats for unge.

Mobilt fagsystem i Socialforvaltningen

Der er en stor efterspørgsel efter, at kunne tilgå Socialforvaltningens primære fagsystem CSC Social i mobil form. Det mobile system vil dels spare medarbejdere tid, dels styrke dialogen med borgerne. Parterne er enige om, at Socialforvaltningen skal udarbejde et oplæg til etablering af et mobilt fagsystem.

Digital borgeradgang til egne sager

En række af Socialforvaltningens borgere (fx. inden for handicapområdet) vil i højere grad end i dag kunne holde sig orienteret om egen sag og betjene sig selv. Socialforvaltningen ønsker derfor at implementere en borgeradgang. Besparelsen realiseres ved at reducere sagsbehandling samt manuel besvarelse af forespørgsler. Parterne er enige om, at Socialforvaltningen skal udarbejde et oplæg om digital borgeradgang på socialområdet.

Udbredelse af velfærdsteknologi på handicapområdet

Der er et stort potentiale for udrulning af velfærdsteknologi i Socialforvaltningen. Velfærdsteknologiske løsninger som forflytningsteknologier, spisehjælpemidler og vasketoiletter kan både give borgerne større livskvalitet og medføre effektiviseringer i kommunen. Parterne er enige om, at Socialforvaltningen skal udarbejde et oplæg om implementering af velfærdsteknologi.

Elektroniske nøgler til brug i den sociale hjemmepleje

Brugen af elektroniske nøgler i den sociale hjemmepleje vil betyde, at hjemmeplejen hurtigere kan komme ud til borgeren i tilfælde af fx nødkald eller ved ændrede kørebøger, da den samme elektroniske nøgle passer til alle låse. Parterne er enige om, at Socialforvaltningen skal udarbejde et oplæg om implementering af elektroniske nøgler.

Online hjælp til borgerne

Der er et stort potentiale for medarbejdere og borgere i at tilbyde borgerne online hjælp og støtte. Ved online hjælp sikres borgerne en mere fleksibel adgang til støtte, borgerne gøres mere selvstændige og personalet kan effektivisere støtten. Pilotforsøg med apps til udsatte borgergrupper har vist, at det er muligt at øge borgernes selvstændighed og reducere antallet af støttetimer. Parterne er enige om, at Socialforvaltningen skal udarbejde et oplæg om online hjælp og app-støtte til borgerne **H2**].

Oprettelse af fælles enhed for kvalitet i kernevelfærden

[Analyser viser, at en mindre gruppe af borgere har en meget omfattende kontaktflade med kommunen i kraft af en række tværgående indsatser på velfærdsområderne. Analyserne peger desuden på, at indsatserne i mange tilfælde er overlappende, og ikke i tilstrækkelig grad er koordinerede. Fra et borgerperspektiv er indsatsen således ikke optimal, fordi der ikke bliver anlagt et helhedsperspektiv på borgerens samlede problemstillinger. Fra et forvaltningsperspektiv er der typisk ingen, der gør noget forkert. Tværtimod leverer forvaltningerne høj kvalitet inden for den lovgivningsmæssige ramme og med afsæt i kommunens tilbudsvifte og visitationspraksis.

Hvis man i stedet tager udgangspunkt i borgerens samlede behov, kan tilbuddet til borgeren indrettes anderledes, hvilket giver både øget kvalitet for borgeren og effektiviseringer for kommunen. En række analy-

ser viser, at en meget lille gruppe af borgere (1 pct.) i danske kommuner står for cirka 30 pct. af omkostningerne på de specialiserede velfærdsområder og beskæftigelsesområdet, og at 10 pct. driver mere end 80 pct. af omkostningerne. Der vurderes at være et stort potentiale i at målrette servicen, så der i højere grad er fokus på borgerne frem for forvaltningerne.

Parterne er enige om at oprette en fælles enhed for kvalitet i kernevelfærden. Enheden skal:

- udarbejde tværgående analyser, der sikrer øget kvalitet for borgerne gennem sammenhængende forløb og reducere indsatser, der ikke virker eller har modsatrettede effekter. I analysearbejdet vil indgå tværgående projekter, som allerede er i betragtning til at modtage midler fra investeringspuljerne, jf. ovenfor; *Helhedsorienteret indsats for unge, Tidlig indsats, Fælles modtagelse for udsatte borgere, Sundhed, social mobilitet og beskæftigelse for borgere i ressourceforløb, Rehabiliteringsforløb*. Herudover vil der indgå andre tværgående projekter på det specialiserede velfærds- og beskæftigelsesområde, hvor der vurderes at være potentialer. Fx en model for fælles indsatshuse på tværs af forvaltningerne og Region Hovedstaden for psykisk syge borgere samt udsatte borgere, der ikke er klar til en virksomhedsrettet indsats. Ligeledes vil der blive igangsat et arbejde om *Mere sunde børn og unge i København*, der skal sætte fokus på børn og unges sundhed som en væsentlig forudsætning for at opnå en uddannelse og et liv med rige muligheder. Opgaven bliver at finde løsninger og skabe en sammenhængende indsats for børn og unge på tværs af børne-, sundheds- og socialområderne. Disse tværgående projekter kan også søge finansiering i investeringspuljen.
- skabe et beslutningsgrundlag, hvor borgeren er i centrum, og hvor løsninger understøttes med de nyeste data samt en dokumenteret viden om, hvad der virker. Potentialer afdækkes både af medarbejdere, der ansættes specifikt til den nye enhed, og frikøbte medarbejdere i forvaltningerne, som deltager i udarbejdelse af analyser og forslag til løsninger.
- anbefale hvordan nye tværgående løsninger bedst muligt organiseres og implementeres på tværs af forvaltningerne med henblik på at sikre bedre og billigere løsninger.

For at understøtte enhedens arbejde er parterne enige om at investere i dels medarbejderressourcer med speciale i databearbejdning, dels software/it-understøttelse, som skaber overblik over data fra kommunens fagsystemer, dels ekstern bistand samt dels frikøb af nøglemedarbejdere i forvaltningerne til analysearbejde.

Parterne er på den baggrund enige om at afsætte følgende til oprettelse af en fælles enhed for kvalitet i kernevelfærden:

- 1,0 mio. kr. i drift fra 2016-2019 til medarbejderressourcer i enheden
- 2,0 mio. kr. i drift fra 2016-2019 til ekstern bistand (ekspertise, benchmarkdata)
- 3,0 mio. kr. i drift fra 2016-2019 til indkøb og drift af it-løsning, data-governance, processer/metoder og kompetenceudvikling
- 6,0 mio. kr. i drift fra 2016-2019 til frikøb af nøglemedarbejdere i forvaltningerne **Æ3**].

[Når forslag til løsninger skal omsættes til virkelighed, og de nødvendige forandringer skal resultere i en ændret praksis over for borgeren, kan implementeringsomkostninger søges i investeringspuljen **H3**]. [Parterne er enige om, at der nedsættes en direktionsstyregruppe med Sundheds- og Omsorgsforvaltningen,

Socialforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Økonomiforvaltningen, som fastlægger arbejdsprogrammet for enheden for kvalitet i kernevelfærden. Enheden placeres i Økonomiforvaltningen **Æ3**].

[Økonomiudvalget vil modtage en kvartalsvis afrapportering af resultater og vil forud for forhandlingerne om budget 2017 få forelagt en første vurdering af behov for organisationsændringer. Med henblik på at sikre et bredt politisk ejerskab afrapporteres der løbende til de relevante fagudvalg. Enheden evalueres i 2019 forud for budgetforhandlingerne for 2020 **H4**].

3. Håndtering af økonomiske risici

[For at sikre rettidig og forsvarlig håndtering af eventuelle økonomiske udfordringer følger Københavns Kommune løbende op på problemområder. På den baggrund vurderes det, at flere anlægsprojekter medfører risiko for merudgifter. Parterne er enige om, at det er nødvendigt at afsætte en pulje til at afdække økonomiske risici **Æ5**]. [Herudover medfører ny lovgivning pr. 1. januar 2015, at kommunens udgifter til specialiseret rehabilitering stiger. Med overførselssagen 2014/15 blev der anvist finansiering for 2015 og parterne er enige om at anvise finansiering for 2016. Midlerne afsættes i en pulje under Økonomiudvalget og udmøntes til Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen, når der er klarhed over udgiftsniveauet i 2016 **Æ4**].

Der afsættes:

- [10,0 mio. kr. i drift i 2016 til specialiseret rehabilitering **Æ4**]
- [157,8 mio. kr. i anlæg til en pulje til håndtering af økonomiske risici for en række konkrete anlægsprojekter **Æ5**]
- [4,7 mio. kr. i drift i 2015 og 2016 tidligere afsat til Club Danmark Hallen indgår som finansiering af puljen **Æ6**].

[Parterne er enige om, at den varige økonomiske udfordring vedrørende specialiseret rehabilitering undersøges forud for budget 2017 **Æ4**]. [Parterne er herudover enige om, at Økonomiforvaltningen revurderer omfanget af de økonomiske risici i de konkrete anlægsprojekter forud for Overførselssagen 2015-16 **Æ5**].

4. Behov for øget kapacitet som følge af befolkningsudvikling

Plads til flere elever i den københavnske folkeskole

[København er en populær by at bo i - også for børnefamilier. Siden 2010 er der afsat midler til 27 skolespor, men antallet af børn i København stiger fortsat. Parterne er derfor enige om at investere i yderligere udbygning af skoleområdet.

Der afsættes:

- 452,8 mio. kr. i anlæg til etablering af et nyt skolespor og 112 fritidspladser på hhv. Peder Lykke Skolen, Amager Fælled Skole og Gasværksvejens Skole samt midler til grundkøb i Sydhavnen til forøget skolekapacitet
- 0,1 mio. kr. i drift fra 2019 og frem til Peder Lykke Skolen
- 0,1 mio. kr. i drift i 2019 og 0,2 mio. kr. fra 2020 og frem til Amager Fælled Skole
- 0,1 mio. kr. i drift i 2020 og 0,2 mio. kr. i fra 2021 og frem til Gasværksvejens Skole
- 12,8 mio. kr. i anlæg til flytning af taleklassen fra Nyboder Skole til Langelinieskolen
- 6,3 mio. kr. i anlæg til forundersøgelse af en ny skole på Nordøst Amager
- 38,3 mio. kr. i anlæg til genhusning, tidlig opstart og kapacitetsafhjælpende foranstaltninger i skoler og fritidstilbud
- 7,5 mio. kr. i anlæg til planlægning af skoler, fritidstilbud, behov på specialområdet og EAT central-køkken.

Parterne er enige om, at Teknik- og Miljøforvaltningens krav til skoleudvidelsen af Gasværksvejens Skole skal undersøges frem mod Overførselssagen 2015-16. Endvidere er parterne enige om, at byggeperioden skal begrænses mest muligt til gavn for skolens elever og lærere, og derfor skal udgifterne til helhedsrenovering af Gasværksvejens Skole undersøges frem mod Overførselssagen 2015-16 med henblik på at sammentænke helhedsrenovering med kapacitetsudvidelsen af skolen **Æ7**].

Planlægningsbevilling til sammenlægning af Hyltebjerg Skole og Vanløse Skole

[Parterne er enige om frem mod Overførselssagen 2015-16 at se på en sammenlægning af Vanløse Skole og Hyltebjerg Skole med henblik på at øge kapaciteten på den samlede skole med ét ekstra skolespor.

Der afsættes:

- 4,5 mio. kr. i anlæg til ideoplæg, byggeprogram og tekniske undersøgelser vedrørende sammenlægning af Vanløse Skole og Hyltebjerg Skole.

Parterne er endvidere enige om, at Børne- og Ungdomsforvaltningen, Københavns Ejendomme og Byggeri København inden overførselssagen 2015-16 fremlægger en løsning for Børne- og Ungdomsudvalget om sammenlægningen af de to skoler og en helhedsrenovering af Hyltebjerg Skole. Helhedsrenovering koordineres med sammenlægningen for at minimere udgifterne og mindske byggeperioden til gavn for både elever og lærere.

Parterne er enige om, at der frem mod helhedsrenoveringen skal ske en midlertidig udbedring af solafskærmningen til 0,8 mio. kr., som finansieres af Børne- og Ungdomsudvalgets ramme **Æ8**].

Genhusning af Europaskolen

[Forsinkelse af Europaskolen i Carlsbergbyen betyder, at genhusningsbehovet for Europaskolen bliver større end først beregnet. Europaskolen huses i dag på Skolen i Sydhavn. Da skolen fra 2017 ikke længere har kapacitet til dette, skal Europaskolens elever genhuses i midlertidige pavilloner frem til skolen står færdig i Carlsbergbyen.

Der afsættes:

- 7,2 mio. kr. i anlæg til genhusning af Europaskolen **Æ9**].

Finansiering – mindreudgifter til ny skole på Artillerivej 126

[Med Budget 2015 blev der afsat midler til en ny 3-sporet skole på Artillerivej 126. Parterne noterer, at Børne- og Ungdomsudvalget siden har besluttet, at den nye skole på Artillerivej 126 i stedet skal være en overbygningsskole til Skolen på Islands Brygge. Løsningen er billigere end den oprindeligt valgte og derved tilvejebringes midler til fælles prioritering, som indgår som medfinansiering til investeringer på skoleområdet.

Der afsættes:

- 41,5 mio. kr. i samlet frigjort anlæg fra ny skole på Artillerivej 126 **Æ10**].

Daginstitutioner og fleksibel udnyttelse af kapacitet

[Frem til 2019 forventes antallet af børn i 0-5 års alderen at stige med ca. 1.300 i Københavns Kommune. Parterne er enige om, at det fortsat er afgørende at sikre den nødvendige kapacitet på daginstitutionsområdet.

Der afsættes:

- 10,8 mio. kr. i anlæg til planlægning af 19 grupper ifm. udbygning i 2016 samt planlægning af yderligere 55 grupper frem mod budget 2017
- 87,8 mio. kr. i anlæg til udbygning med 19 grupper
- 0,6 mio. kr. i drift fra 2019 og frem til daginstitutioner.

Parterne er enige om, at behovet for udbygning på daginstitutionsområdet revurderes medio 2016. Behovet skal i den forbindelse samtænkes med eventuel ledig kapacitet udløst af Fremtidens Fritidstilbud. Parterne er endvidere enige om, at eventuelle overskydende midler tilfalder kassen **Æ11**].

[Med det fortsat stigende børnetal er det nødvendigt at tænke langsigtet i behovet for at sikre dagtilbudspladser til byens 0-6 årige. En stor del af kapaciteten skal findes ved nyetablering af dagtilbud, men ved at gentænke anvendelsen af den eksisterende kapacitet på dagtilbud, fritid og skoler er det forventningen, at en del af behovet kan løftes ved en mere fleksibel udnyttelse af kommunens lokaler. En ændret og mere fleksibel udnyttelse af eksempelvis fritidstilbuddenes lokaler i skoletiden, en mulig opnormering af de kapacitetsbærende busser og udflytterinstitutionerne kan eventuelt nedsætte det fremadrettede etableringsbehov ved at håndtere dele af "peak" behovet på andre måder end ved udbygning. Gruppestørrelserne i vuggestuer og børnehaver fastholdes på det nuværende niveau.

Parterne er enige om, at Børne- og Ungdomsforvaltningen sammen med Økonomiforvaltningen frem mod Budget 2017 skal analysere de pædagogiske, organisatoriske, kapacitetsmæssige og økonomiske potentialer og udfordringer, der kan være ved at udnytte den eksisterende kapacitet mere fleksibelt.

Børne- og Ungdomsforvaltningen vil fremlægge resultaterne for Børne- og Ungdomsudvalget som led i udvalgets behandling af Budget 2017 i foråret 2016 **H5**].

Fremtidens Fritidstilbud

[For at sikre et stærkt samarbejde om det enkelte barn er den fremtidige fritidsstruktur i København udformet således, at hvert fritidshjem er tilknyttet én skole. For at understøtte, at skoler og fritidstilbud kan få glæde af hinandens faciliteter, er parterne enige om at investere i fritidsområdets fysiske rammer og faciliteter og i en række tilfælde flytte fritidshjemmene tættere på skolerne.

19 af de københavnske skoler har allerede nu de nødvendige faciliteter. Med budget 2015 blev der afsat 177,3 mio. kr. til at gennemføre fysiske tilpasninger af fritidsstrukturen på 8 skoler og udarbejde ideoplæg og byggeprogram for 14 skoler. Parterne er enige om, at justeringen af fritidsstrukturen på disse 14 skoler skal gennemføres, og de fysiske forhold ved de resterende skoler skal klarlægges.

Der afsættes:

- 92,2 mio. kr. i anlæg til fritidsstrukturen på 14 skoler
- 20,9 mio. kr. i anlæg til planlægning af 14 skoler ifm. udbygning i 2016 samt planlægning af yderligere 21 skoler
- 0,2 mio. kr. i afledt drift fra 2018 og frem.

Parterne er enige om, at etablering af Fremtidens Fritidstilbud sker på følgende 14 skoler, samt på de skoler hvor der foretages sporudvidelser og Skolen ved Sundet:

- Sundbyøster Skole	- Nørrebro Park Skole (etape 1)
- Strandvejsskolen	- Vibenshus Skole (etape 1)
- Lundehusskolen	- Guldberg Skole
- Korsager Skole	- Blågård Skole
- Hanssted Skole	- Kildevældsskolen
- Valby Skole	- Bavnehøj Skole
- Vesterbro Ny Skole	- Lykkebo Skole.

Parterne er herudover enige om, at ideoplæg med prisfastsættelse af udgifterne til fysisk indretning af fremtidens fritidstilbud udarbejdes på følgende 21 skoler:

- Den Classenske Legatskole	- Holbergskolen
- Tove Ditlevsens Skole	- Tagensbo Skole
- Hyltebjerg Skole	- Dyvekeskolen
- Vanløse Skole	- Gerbrandskolen
- Kirkebjerg Skole	- Sortedamskolen
- Rødkilde Skole	- Sølvgades Skole
- Rådmandsgades Skole	- Nørrebro Park Skole (etape 2)
- Øster Farimagsgades Skole	- Vibenshus Skole (etape 2)
- Randersgades Skole	- Husum Skole
- Ålholm Skole	- Sønderbro Skole
- Vigerslev Allé Skole Æ12].	

5. Unge og uddannelse

Det rigtige uddannelsesvalg for alle elever

[Elever som vurderes foreløbigt ikke-uddannelsesparate i 8. klasse skal ifølge loven have individuel vejledning. I Københavns Kommune er 37,4 pct. af eleverne i 8. klasse i skoleåret 2014/15 blevet vurderet foreløbigt ikke-uddannelsesparate, hvilket er flere end de 31,8 pct., der var forventet med Budget 2015. Parterne er derfor enige om, at afsætte yderligere midler til at fastholde serviceniveauet hos Ungdommens Uddannelsesvejledning.

Der afsættes:

- 3,5 mio. kr. i drift i 2016 til at fastholde serviceniveauet i den lovpligtige vejledning af elever som vurderes foreløbigt ikke-uddannelsesparate.

Parterne er enige om, at niveauet revurderes frem mod budget 2017 på baggrund af de uddannelsesparathedsvurderinger, som gennemføres i 8. klasse i efteråret 2015 **Æ13**].

Kompensation for skæv DUT i forbindelse med erhvervsuddannelsesreformen

[I budget 2015 blev der afsat midler til finansiering af skæve DUT-sager, herunder erhvervsuddannelsesreformen. Der var samtidig enighed om, at kompensationen skulle tages op til evaluering i forbindelse med budget 2016. Parterne er enige om at afsætte midler til den nye rekrutteringsopgave, som overgår til kommunerne pr. 1. januar 2016 samt til udvikling og målretning af praktikpladser.

Der afsættes:

- 1,3 mio. kr. i drift i 2016, 1,9 mio. kr. i 2017, 2,4 mio. kr. i 2018 og 2,8 mio. kr. fra 2019 og frem til rekruttering samt udvikling af flere praktikpladser **Æ14**].

Øget pres på produktionsskolerne

[Københavns Kommune har fire produktionsskoler, som via værkstedsbaseret undervisning medvirker til, at unge mellem 15-25 år bliver afklaret omkring uddannelsesvalg og gøres parate til ungdomsuddannelserne. Parterne er enige om at afsætte midler for at fastholde aktiviteten i produktionsskolerne på 2013-niveau.

Der afsættes:

- 3,0 mio. kr. årligt i drift fra 2016 og frem til at afhjælpe presset på produktionsskolerne **Æ15**].

6. Grundskyldstilskud

Grundskyldstilskud og ungdomsboligbidrag

[I København har det i en længere årrække været fast praksis at yde grundskyldstilskud og ungdomsboligbidrag for derved at bringe ungdomsboligernes husleje ned. Budgettet er imidlertid ikke blevet tilpasset tilstrækkeligt, hvilket har resulteret i en voksende budgetudfordring. Parterne er enige om at afsætte midler til området for at sikre billige boliger til studerende i København fremadrettet.

Der afsættes:

- 6,1 mio. kr. i drift i 2016, 7,3 mio. kr. i 2017, 8,6 mio. kr. i 2018 og 10,0 mio. kr. fra 2019 og frem til grundskyldstilskud samt ungdomsboligbidrag til eksisterende ungdomsboliger
- 0,3 mio. kr. i drift i 2016, 0,7 mio. kr. i 2017, 1,0 mio. kr. i 2018 og 1,5 mio. kr. fra 2019 og frem til grundskyldstilskud til ommærkede ungdomsboliger **Æ16**].

7. Sundhedsaftale 2015-18

Sundhedsaftale og praksisplan

[Parterne er enige om at sikre bedre sammenhæng og koordinering af patientforløb, der går på tværs af kommune, sygehuse og almen praksis. Der afsættes midler til forebyggelse af indlæggelser og genindlæggelser og til at reducere ventetiden til genoptræning i forbindelse med sundhedsaftalen 2015-2018. Der sættes i øvrigt med praksisplan for almen praksis 2016-2018 midler af til lægedækning på kommunale akuttilbud, sygebesøg, samtaleterapi og til medicinområdet.

Der afsættes:

- 2,0 mio. kr. i drift i 2016, 1,8 mio. kr. i 2017, 1,2 mio. kr. i 2018 og 1,7 mio. kr. fra 2019 og frem til forebyggelse af indlæggelser og genindlæggelser
- 3,6 mio. kr. i drift fra 2016 og frem til reduktion af ventetid til genoptræning
- 5,0 mio. kr. i 2016 og 10,2 mio. kr. fra 2017 og frem til praksisplan for almen praksis 2016-2018 **Æ17**].

Én indgang på hjerneskadeområdet

[Antallet af borgere med erhvervet hjerneskade er steget over de seneste 10 år samtidig med, at de nationale kvalitetskrav på hjerneskadeområdet er blevet skærpet. Parterne er enige om, at hjælpen til hjerneskadede skal styrkes og koordineres bedre.

Der afsættes:

- 2,6 mio. kr. i drift fra 2016 og frem til én indgang på hjerneskadeområdet **Æ18**].

Sikring af socialområdet

[Ændret lovgivning medfører forpligtelser på socialområdet, som ikke kompenseres af staten. Parterne er enige om, at der afsættes midler til at dække det afledte budgetbehov fra 2016 og frem. Parterne noterer, at lovændringen medfører en reduktion af udgifter til merudgiftsydelse på overførsler til børn med handicap fra 2016.

Der afsættes:

- 8,6 mio. kr. i drift fra 2016 og frem til merudgiftsydelse til børn med handicap
- 4,3 mio. kr. i færre overførsler fra 2016 og frem til merudgiftsydelse til børn med handicap
- 1,0 mio. kr. i drift fra 2016 og frem til tilbud om anonym behandling af stofmisbrugere
- 0,5 mio. kr. i drift fra 2016 og frem til tilbud om lægesamtale til borgere i stofmisbrugsbehandling
- 0,5 mio. kr. i drift fra 2016 og frem til styrket og udvidet indsats til kvinder på kvindekrisecentre **Æ19**].

8. Høj beskæftigelse og vækst

Investering i en virksomhedsrettet og effektiv beskæftigelsesindsats

[Københavns Kommune har en målsætning om at være den by blandt sammenlignelige kommuner, der har flest i job og uddannelse. Undersøgelser viser, at samtaler med fokus på beskæftigelse og virksomhedsrettet aktivering er de mest effektive redskaber til at bringe ledige i job. Med refusionsomlægningen stiger kommunens udgifter til forsørgelse. Parterne er enige om at gennemføre en omlægning af beskæftigelsesindsatsen fra øvrig vejledning og opkvalificering over mod øget fokus på formidling af ordinære jobs og virksomhedsrettet aktivering. Omlægningen indebærer øget brug af virksomhedskonsulenter, et kompetenceløft af medarbejderne og IT-understøttelse, så regler og lovgivning håndteres korrekt.

Parterne er enige om, at omlægningen finansieres ved gradvist at konvertere midler fra bevillingsområdet efterspørgselsstyrede indsatsmidler til drift.

Der afsættes:

- 42,8 mio. kr. i servicemåltal i 2016, 68,9 mio. kr. i 2017, 92,9 mio. kr. i 2018 og 122,9 mio. kr. i 2019 og frem til øget fokus på formidling af ordinære jobs og virksomhedsrettet aktivering
- 60,0 mio. kr. i reducerede overførsler i 2016, 70,0 mio. kr. i 2017, 100,0 mio. kr. i 2018 og 122,9 mio. kr. i 2019 og frem vedrørende bevillingsområdet efterspørgselsstyret indsats.

Omlægningen af beskæftigelsesindsatsen forventes at forkorte den gennemsnitlige ledighed med to uger for de ekstra borgere, der modtager et virksomhedsrettet tilbud, hvilket resulterer i lavere udgifter til overførsler samt færre udgifter til samtaler med de ledige. Parterne er enige om, at Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Økonomiforvaltningen frem mod budget 2018 undersøger, hvor meget antallet af samtaler er faldet som følge af omlægningen og de økonomiske konsekvenser forbundet hermed **Æ20**]. [Parterne er endvidere enige om, at jobformidlingen organiseres således, at efterspørgsel efter arbejdskraft til store anlægsprojekter matches med arbejdsudbuddet, samt at Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen i den forbindelse afdækker muligheden for at etablere et vikarkorps, herunder en løsning med ekstern aktør, der også skal have fokus på formidling af korttidsansættelser **H6**].

Fremskudt beskæftigelsesindsats

[Kommunens fremskudte beskæftigelsesindsats er iværksat for at mindske ledigheden i en række udsatte byområder. Evalueringer viser, at borgernes fremmøde øges. Parterne er enige om, at Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen skal videreudvikle indsatsen i Tingbjerg og Urbanplanen. Indsatsen afholdes inden for de eksisterende økonomiske rammer **H7**].

Finansiering af reformer

[Kommunens udgifter er højere end kompensationen fra staten ifm. en række reformer på beskæftigelsesområdet. Det drejer sig om førtidspensions- og fleksjobsreformen, kontanthjælpsreformen, sygedagpenge-reformen og beskæftigelsesreformen. Parterne er enige om at anvise finansiering af de skæve DUT-sager.

Der afsættes:

- 1,1 mio. kr. i drift i 2016, 3,6 mio. kr. i 2017 og 6,0 mio. kr. i 2018 og frem til flere samtaler jævnfør kontanthjælpsreformen
- 0,5 mio. kr. i drift i 2016, 1,7 mio. kr. i 2017 og 2,8 mio. kr. i 2018 og frem til koordinerende sagsbehandlere jævnfør kontanthjælpsreformen
- 0,4 mio. kr. i drift i 2016, 1,1 mio. kr. i 2017 og 2,2 mio. kr. i 2018 og frem til flere samtaler jævnfør sygedagpengereformen
- 0,8 mio. kr. i drift i 2016, 1,2 mio. kr. i 2017 og 2,5 mio. kr. i 2018 og frem til flere lægeerklæringer jævnfør sygedagpengereformen
- 2,4 mio. kr. i drift i 2016, 7,4 mio. kr. i 2017 og 13,7 mio. kr. i 2018 og frem til rehabilitering og jobafklaring jævnfør førtidspensions- og sygedagpengereformen
- 0,9 mio. kr. i drift i 2016 og frem til flere samtaler jævnfør beskæftigelsesreformen.

Parterne er herudover enige om, at de afsatte midler fordeles mellem udvalgene på følgende måde:

- 5,0 mio. kr. i drift i 2016, 12,1 mio. kr. i 2017 og 21,6 mio. kr. i 2018 og frem til Beskæftigelses- og Integrationsudvalget
- 0,6 mio. kr. i drift i 2016, 2,0 mio. kr. i 2017 og 3,4 mio. kr. i 2018 og frem til Socialudvalget
- 0,5 mio. kr. i drift i 2016, 1,6 mio. kr. i 2017 og 2,7 mio. kr. i 2018 og frem til Sundheds- og Om-sorgsudvalget
- 0,2 mio. kr. i 2017, 0,4 mio. kr. i 2018 og frem til Børne- og Ungdomsudvalget.

Københavns Kommune modtog DUT-kompensation til kommunale løntilskud i forbindelse med beskæftigelsesreformen med 6,9 mio. kr. i drift for 2015, 9,8 mio. kr. i 2016, 7,7 mio. kr. i 2017 og 6,8 mio. kr. i 2018 og frem. I overførselssagen 2014/15 blev det aftalt, at midlerne i 2015 indgik i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens budget, og at Økonomiforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen udarbejdede indstilling om den fremadrettede anvendelse af midlerne fra 2016 og frem.

Parterne er enige om, at midlerne i stedet indgår som finansiering i budgettet for 2016. Der reserveres dog 0,8 mio. kr. til at nyoprettede offentlige løntilskud for forsikrede ledige efter aftaleindgåelsen kan finansieres centralt i resten af 2015. Oprettelser ud over dette niveau finansieres af forvaltningerne. De ikke-forsikrede kan som tidligere afregnes centralt over overførselsrammen.

Desuden er parterne enige om, at en række tidligere afsatte bevillinger anvendes til ændrede formål **Æ21**].

[I forbindelse med samarbejdet om førtidspensionsreformen vil Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Socialforvaltningen igangsætte en intensiveret indsats for at sikre, at de allermest udsatte borgere sikres en hurtig og smidig sagsgang i forhold til førtidspension **H8**].

9. Renoveringer af bygninger, veje m.v.

Helhedsrenovering af skoler

[Siden 2007 har der været et omfattende arbejde i gang med at helhedsrenovere de københavnske skoler. Der er samlet investeret 2,5 mia. kr. til helhedsrenovering af 35 skoler. Parterne er enige om at afsætte midler til yderligere 5 skoler.

Der afsættes:

- 118,1 mio. kr. i anlæg til helhedsrenovering af Amager Fælled Skole. Projektet koordineres med kapacitetsudvidelsen af skolen
- 144,3 mio. kr. i anlæg til helhedsrenovering af Peder Lykke Skole. Projektet koordineres med kapacitetsudvidelsen af skolen
- 218,7 mio. kr. i anlæg til helhedsrenovering af Skolen ved Sundet inkl. EAT
- 128,8 mio. kr. i anlæg til helhedsrenovering af Lykkebo Skole
- 98,5 mio. kr. i anlæg til helhedsrenovering af Rødkilde Skole.

Helhedsrenoveringerne tilvejebringer energibesparelser på 0,9 mio. kr., når skolerne er helhedsrenoveret i 2020.

For at mindske byggegener for elever og lærere i Skolen ved Sundet er parterne herudover enige om, at helhedsrenovering omfatter samtidig etablering af EAT i Fremtidens Fritidstilbud.

Da der med budget 2016 også afsættes midler til kapacitetsudvidelse af Peder Lykke Skole og Amager Fælled Skole, er parterne enige om, at budgettet for helhedsrenovering af skolerne kan nedskrives som følge af nedsat behov for bl.a. modernisering af faglokaler og genhusning. Det præcise niveau vil blive afklaret i projektfasen og eventuelle overskydende midler tilfalder kommunekassen og kan indgå i forhandlingerne om overførselssagen 2015-16 **Æ22**].

[Parterne er endvidere enige om, at helhedsrenovering og skoleudvidelser fremadrettet skal sammentænkes – også i planlægningsfasen – for at minimere udgifterne og mindske byggeperioden til gavn for både lærere og elever **H9**].

Renovering af Kødbyen

[Der er med Budget 2015 og Overførselssagen 2014-15 samlet afsat 45,6 mio. kr. til renovering af Kødbyen, som i dag bl.a. huser restauranter, gallerier og kreative erhverv. Der er dog stadig et markant vedligeholdelses efterslæb i området. Parterne er derfor enige om at afsætte midler til renovering.

Der afsættes:

- 29,2 mio. kr. i anlæg til renovering af Halmtorvet 17 Hal B.

Når renoveringen er gennemført i 2020, vil den medføre driftsbesparelser, som kan indgå i en fremtidig effektiviseringsstrategi. Parterne noterer sig, at Halmtorvet 17B er klar til udlejning i 2020 **Æ23**].

Ideoplæg og byggetekniske forundersøgelser af Thorupgården

[Thorupgården er et socialpsykiatrisk botilbud med 110 boliger på Nørrebro. Ejendommen er i ekstraordinær dårlig vedligeholdelsesstand og en helhedsrenovering vil omfatte hele bygningen. Parterne er enige om, at der afsættes midler til ideoplæg og byggetekniske forundersøgelser med henblik på prioritering til helhedsrenovering i overførselssagen 2015-16.

Der afsættes:

- 0,5 mio. kr. i samlet anlæg.

Parterne er herudover enige om, at idéoplæg, herunder beskrivelse af muligheden for etablering af alternative placeringer i almene boliger, og byggetekniske forundersøgelser af Thorupgården kan danne grundlag for forhandlingerne om overførselssagen 2015/2016 **Æ24**].

Genopretning og vedligehold af veje og broer

[Kommunens veje, bygninger mv. nedslides hvert år, og parterne er derfor enige om, at det er rettidig omhu at stoppe nedslidningen af kommunens aktiver og afsætter derfor midler til nødvendigt vedligehold og genopretning af veje og broer. Midlerne afsættes til nedenstående konkrete projekter.

Der afsættes:

- 35,0 mio. kr. i anlæg til renovering af bro over jernbanen ved Tuborgvej
- 25,0 mio. kr. i anlæg til genopretning af vejbrønde
- 33,5 mio. kr. i samlet anlæg til Valby Langgade, genopretning og støjreducerende asfalt
- 0,2 mio. kr. årligt fra 2017 og frem i afledt drift til Valby Langgade
- 35,5 mio. kr. i samlet anlæg til Frederikssundsvej, genopretning og støjreducerende foranstaltninger
- 31,1 mio. kr. i samlet anlæg til Roskildevej, genopretning og støjreducerende foranstaltninger
- 0,1 mio. kr. årligt fra 2018 og frem i afledt drift til Roskildevej
- 6,4 mio. kr. i samlet anlæg til Stubmøllevej, genopretning
- 0,2 mio. kr. årligt fra 2017 og frem i afledt drift til Stubmøllevej
- 46,8 mio. kr. i samlet anlæg til genopretning af cykelstier og fortove **Æ25**].

[Parterne er herudover enige om, at der frem mod Økonomiudvalgets budgetseminar i januar 2016 udarbejdes en model for opgørelsen af nedslidningen på kommunens bygninger og veje, herunder hvad der årligt skal afsættes i øget vedligehold for at undgå yderligere nedslidning af kommunens bygninger og veje. Modellen udarbejdes af Økonomiforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen **H10**].

Foranalyse af cykelforbindelser

[Parterne er enige om både på kort og langt sigt at investere på cykelområdet for at understøtte fremkommelighed og koble byens forskellige bydele bedre sammen.

Der afsættes:

- 1,0 mio. kr. i anlæg til foranalyse af ny cykelforbindelse over banen ved Dybbølsbro

- 1,6 mio. kr. i anlæg til analyse af følgeanlæg og projektering til ny cykel- og gangbro ved Vester Voldgade **Æ26**].

Tidssvarende almene plejeboliger til beboerne i Møllehuset

[Møllehuset er et tidssvarende botilbud til borgere med fysiske handicap, hvor 12 beboere bor på værelser uden eget bad, samtidig med at bygningen ikke er egnet til borgere med fysiske handicap. Parterne er enige om at etablere tidssvarende almene plejeboliger til beboerne.

Der afsættes:

- 7,8 mio. kr. i anlæg til at opgradere ældreboliger under Socialforvaltningen til plejeboliger til borgere med handicap **Æ27**].

Tidssvarende almene plejeboliger til beboerne i E-huset

[E-husets 48 boliger til udsatte borgere med misbrugsproblematikker vurderes ikke længere egnet til borgernes plejebestbehov, der er stigende med alderen. Parterne er derfor enige om at afsætte midler til etablering af 48 tidssvarende almene plejeboliger til beboerne.

Der afsættes:

- 24,8 mio. kr. i anlæg til tidssvarende plejeboliger **Æ28**].

10. Køb af grunde til kommunale formål

Grundkøbspulje

[Den markante befolkningsvækst i København øger på den ene side kapacitetsbehovet på velfærds- og kulturområdet og skaber på den anden side øget konkurrence om ledige byggegrunde. Parterne er derfor enige om, at kommunen i højere grad skal være i stand til at erhverve m² til de nødvendige kommunale funktioner i rette tid og til en rimelig pris.

Der afsættes:

- 100,0 mio. kr. i anlæg til en pulje til køb af grunde, byggeret og ejendomme.

Parterne er enige om, at købene fortrinsvis foretages i de nye udviklingsområder i Nordhavn, Sydhavn og Ørestad. Puljen placeres under Økonomiudvalget og udmøntes løbende af Borgerrepræsentationen ifm. de enkelte anlægsprojekter **Æ29**]. [Parterne er endvidere enige om i kommende budgetforhandlinger at tilvejebringe 100 mio. kr. årligt til puljen til fortsat køb af grunde, byggeret og ejendomme **H11**].

[Puljen skal anvendes til køb af byggeret og areal til skoler, kultur/idrætsfaciliteter, parker - herunder se på en park ved Enghave Brygge - eller lignende.

Parterne er enige om, at de i Boligpakken 2015 afsatte 25 mio. kr. til grundkøb i Nordhavn til en fodboldbane koordineres med den nye pulje på 100 mio. kr. til grundkøb **Æ29**].

11. Styrkelse af byggeområdet

Ny styringsmodel for vedligehold og salg af bygninger

Københavns Kommune har et omfattende vedligeholdelsefteerslæb på bygninger. Vedligeholdelsefteerslæbet på bygninger er opgjort til ca. 7,3 mia. kr., med en årlig nedslidning på 0,2 mia. kr., men der er tale om et meget usikkert skøn. Københavns Ejendomme foretager akut vedligehold og myndigheds- og sikkerhedskrav med det årlige grundbudget til vedligeholdelse. Sideløbende er der særligt i de senere år investeret i genopretning og helhedsrenoveringer af kommunens bygninger.

[Parallelt med indsatsen for at få de københavnske bygninger op på et tidssvarende niveau, er parterne enige om at indføre en ny styringsmodel for vedligehold. Målet med den nye model er at få opdateret kommunens vedligeholdelsefteerslæb og samtidig sikre mere vedligehold for pengene ved at indføre planlagt vedligehold. Det vil med tiden reducere midler til akut vedligehold og helhedsrenovering, som begge er dyrere løsninger. Københavns Ejendomme fremlægger indstilling herom **H12**].

[En anden måde at nedbringe vedligeholdelsefteerslæbet er ved afhændelse af ejendomme. Parterne er enige om, at der arbejdes efter et princip om at afhænde de ejendomme og lejemål, som ikke er funktionelle og effektive, eller hvor omkostninger til renovering er større end nyanlæg, og i stedet erstatte dem med nye. Inden bygninger sælges, skal behovet for alternativ kommunal anvendelse overvejes. Økonomiforvaltningen vil i samarbejde med de øvrige forvaltninger fremlægge konkrete forslag til afhændelse af kommunale bygninger. Eventuel afhændelse af kommunale bygninger skal fortsat forelægges Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen **H13**].

Optimering af m² på det administrative område

[Flere af kommunens administrationsejendomme bruges ikke optimalt i forhold til en effektiv udnyttelse af m². En indledende analyse viser, at centralforvaltningen kan reducere arealforbruget med 25 pct., hvis arealforbruget harmoniseres til Koncernservices moderne lejemål på Borups Allé. Derfor er der et stort potentiale i at samlokalisere det administrative område med henblik på bedre brug af m². Dette kan og skal ske med respekt for bydelnære funktioner på administrationsområdet.

Parterne er derfor enige om at undersøge, hvordan samlokalisering af administrative medarbejdere på tværs af forvaltninger kan bidrage til optimering af arealforbruget samtidig med, at der skabes bedre faciliteter for medarbejdere og borgere i moderne og fleksible kontorejendomme. Undersøgelsen skal resultere i konkrete business cases, som forelægges i forbindelse med budgetforhandlingerne 2017. Parterne noterer sig, at opgradering eller udskiftning af den nuværende portefølje vil kræve betydelige investeringer, og at frasalg af en række administrationsejendomme kan bidrage til finansieringen heraf **H14**].

Lavere byggeomkostninger

[Som en naturlig følge af de mange nye københavnere bygger vi mange nye skoler, daginstitutioner og øvrige kommunale tilbud. Analyser, primært på skoleområdet, viser, at vi bygger dyrere end andre kommuner. Parterne er enige om, at der skal sættes fokus på at reducere byggeomkostningerne i København, hvorfor der på Økonomiudvalgets budgetseminar i januar 2016 fremlægges en effektiviseringsstrategi på ejendomsområdet, hvor der lægges op til reduktioner i omkostningerne i planlægnings- og udførelsesfaserne af byggeriet samt i den efterfølgende drift **H15**]. [Der er besluttet nye roller og ansvar i anlægsprocesser gæl-

dende fra Budget 2017, som samler ansvaret for anlægsøkonomien hos Københavns Byggeri. For at sikre de rette rammer for eksekvering af anlægssager allerede fra Budget 2016, er parterne enige om, at Børne- og Ungdomsforvaltningen og Byggeri København umiddelbart efter vedtagelse af Budget 2016 udarbejder en plan for eksekvering af anlægssager **H16**].

[Parterne er enige om, at alle nye anlægs- og planlægningsbevillinger på byggeområdet, der gives med budgetaftalen for 2016, reduceres med 10 pct. Reduktionen skal tilvejebringes som led i den nye styringsmodel på bygge- og anlægsområdet og ved at reducere omkostningerne i funktionsprogrammer og særkrav til byggeriet, anvendelse af nye udbudsformer og stærkere risikostyring **H17**]. [For allerede vedtagne anlægsprojekter går Byggeri København i dialog med forvaltningerne om muligheder for at reducere omkostningerne. Det skal bidrage til at sikre lave byggeomkostninger og give plads til andre velfærdsinvesteringer. Reduktionen skal implementeres på en måde, så bygningernes funktionelle indretning og opdatering gennemføres på et uændret niveau, således at slutbrugeren ikke oplever reduktionen **H18**].

[Byggeri København vil inddrage DI, Dansk Byggeri og Håndværksrådet i arbejdet med at udvikle nye modeller for større effektivitet i byggeprocessen **H19**].

[Herudover er parterne enige om, at Teknik- og Miljøforvaltningen primo 2016 skal fremlægge konkrete forslag til, hvordan anlægsbevillinger kan reduceres med 10 pct., fx ved optimering af udbudsprocesser, reduktion af brugen af konsulenter, anvendelse af investeringspuljen mm. **H20**].

Langsigtet planlægning af Københavns nye m² på bygningsområdet

[København står fortsat foran en stor udbygningsopgave, både som følge af befolkningsvæksten og fordi en del af kommunens bygningsmasse trænger til modernisering. Når der investeres i nye kvadratmeter, skal det sikres, at det er langsigtede og intelligente investeringer, der tager højde for kommunens samlede udbygnings- og moderniseringsbehov, og som vil komme københavnerne til gavn mange år frem.

Parterne er derfor enige om, at der skal udarbejdes en langsigtet anlægsplan, som har en op til 10-årig horisont, og som er geografisk orienteret mod byens områder. Anlægsplanen skal fungere som et planlægningsredskab til at sikre en tidlig koordinering af kommunens udbygningsbehov på tværs af forvaltningerne, belyse mulighederne for samlokalisering og sikre en optimal kapacitetsudnyttelse.

Der skal på et tidligere tidspunkt end i dag ske en kobling af de forskellige fagudvalgs behov for udbygning og modernisering i fælles projekter. Anlægsplanen skal være bindeleddet mellem kommunens langsigtede arbejde med kommuneplanen og det enkelte års konkrete budgetbeslutninger. Det er det enkelte fagudvalgs opgave at opgøre behovet for udbygning og modernisering. Koordineringen i en fælles langsigtet anlægsplan sker i Økonomiudvalget.

Beslutninger om hvilke af anlægsplanens konkrete projekter, der skal undersøges frem mod næste års budget, aftales ved den årlige budgetforhandling og konkretiseres ved afsætning af planlægningsbevillinger. Det kvalificerer beslutningsgrundlaget og sikrer mere koordinerede og langsigtede løsninger omkring de mange m²-behov i Københavns Kommune. Anlægsplanen revideres løbende og forelægges Økonomiudval-

get. Anlægsplanen vil hurtigst muligt og senest i foråret 2016 blive udbygget med forvaltningernes langsigtede behovsvurderinger **H21**].

[For at fremme hurtig eksekvering er parterne enige om, at bevillinger til planlægning i anlægsplanen og i eventuelle øvrige anlægssager tilfalder Byggeri København for de sager, hvor der er afsat midler til egentlig forprojektering af byggeri **H22**]. [For at bevare fokus på lave byggepriser er parterne herudover enige om, at der i budgetoplæg på sager, hvor der i budget 2017 og senere søges en samlet anlægsbevilling, skal være gennemsigthed i udgiftsposterne, herunder anvendelse af administrationsprocenten **H23**].

Henvendelse til Kulturstyrelsen om fredede bygninger

[I København har vi mange fredede bygninger. Det er et aktiv, men det er til tider også en udfordring, når kommunale tilbud skal ombygges, udvides eller renoveres. Fx er det ikke muligt at etablere et EAT-køkken i de eksisterende bygninger på Skolen ved Sundet, som følge af fredning, og det giver også udfordringer, når skolen skal helhedsrenoveres. Det er Kulturstyrelsen, der skal godkende alle ændringer på de fredede bygninger. Parterne er enige om, at Økonomiforvaltningen skal rette henvendelse til Kulturstyrelsen med henblik på at sikre de bedst mulige rammer for, at kommunens fredede bygninger kan anvendes – og om nødvendigt udvides – til deres formål **H24**].

Nedbringelse af vedligeholdelseefterslæbet via merindtægter fra ejendomssalg

[København har gennem de senere år prioriteret at investere i nye kommunale bygninger samt renovere og genoprette den eksisterende bygningsmasse. Der er dog stadig et betydeligt vedligeholdelseefterslæb. Parterne er derfor enige om, at beslutningen om at ekstraordinære salg af aktiver kan finansiere renovering af kommunens ejendomme videreføres i 2016-2019 **H25**].

ØVRIGE UDGIFTER

12. Dagtilbud og skoler

Skole på Nordøst Amager

[Parterne er enige om, at køb og finansiering af grund til en firesporet skole på Nordøst Amager indgår i forhandlingerne om overførselssagen 2015/2016 **H26**].

Skoleidrætshal

[Borgerrepræsentationen besluttede i 2011, at muligheden for etablering af idrætshaller altid skal undersøges ved nybygning og renovering af folkeskoler. Parterne er enige om at afsætte midler til en idrætshal på Artillerivej på Islands Brygge:

Der afsættes:

- 30,2 mio. kr. i anlæg til etablering af idrætshal ved Artillerivej
- 2,0 mio. kr. i drift fra 2021 til vedligehold og drift.

Finansieringen tilvejebringes via mindreudgifter til ny skole på Artillerivej 126 **Æ30**].

Indfasning af folkeskolereformen

[Parterne er enige om at understøtte indfasningen af folkeskolereformen. Derfor afsættes midler til at øge den ressourcemæssige fleksibilitet for lærerne, rekruttering og fastholdelse samt bedre trivsel på både de københavnske specialskoler og folkeskoler i de kommende to skoleår. Samtidig er parterne enige om at afsætte midler til kvalificeret vikardækning på de københavnske specialskoler og folkeskoler, mens lærerne opkvalificeres i deres undervisningsfag. Parterne er endvidere enige om, at midlerne udmøntes decentralt på skolerne for at øge de decentrale lederes handlerum og frigøre ressourcer til løsning af kerneopgaven.

Der afsættes:

- 35 mio. kr. i drift i 2016-2017 til at understøtte indfasningen af folkeskolereformen.

Parterne er enige om, at anvendelsen af digitale læremidler, nye teknologier og læringsplatforme giver mulighed for en ny og mere fleksibel anvendelse af lærerressourcer, og er en vigtig del af at skabe en kompetent og velfungerende folkeskole, hvor eleverne bliver så dygtige som muligt, og hvor lærerne trives **Æ31**].

Styrket inklusion i folkeskolen

[København skal have attraktive folkeskoler med plads til alle elever. Parterne er derfor enige om at prioritere inklusionen i de københavnske folkeskoler for at sikre bedre trivsel og faglige resultater både for det enkelte barn og hele klassen. I takt med at de københavnske folkeskoler i højere grad skal løfte opgaverne med inklusion i den daglige undervisning, mindskes grænsen mellem specialområdet og normalområdet på undervisning. Samtidig giver folkeskolereformen nye muligheder for bedre inklusion gennem mere fleksibel sammensætning af skoledagen. Den øgede fleksibilitet på skolerne skal matches med en øget fleksibilitet i

budgetlægningen. Parterne er derfor enige om, at Børne- og Ungdomsforvaltningen som udgangspunkt automatisk kan overføre midler mellem specialområdet og normalområdet **H27**].

Flere medarbejdere i vuggestuerne

[Parterne ønsker at give den københavnske dagpasning et løft. Parterne er derfor enige om at tildele området flere ressourcer, så børnene får flere uddannede medarbejdere til at højne kvaliteten og understøtte den tidlige indsats, samtidig med at de pædagogiske pejlemærker udvikles og opdateres.

Der afsættes:

- 45,0 mio. kr. i drift i 2016 og 35,0 mio. kr. i 2017-2019.

Stærke arbejdsfællesskaber med fokus på kerneopgaven er kendetegnet ved høj trivsel, godt arbejdsmiljø og lavt sygefravær. Parterne har noteret sig, at Børne- og Ungdomsforvaltningen i tilknytning til investeringer i kernerdriften udarbejder et oplæg til, hvordan investeringer i både det fysiske og psykiske arbejdsmiljø kan understøtte stærke arbejdsfællesskaber og forebygge arbejdsbetinget sygefravær **Æ32**].

Renovering og ombygning af daginstitutionskøkkener

[Siden 2010 er der etableret produktionskøkkener på 65 daginstitutioner. Der er dog fortsat institutioner uden tilstrækkelige køkkenfaciliteter til at understøtte egenproduktion. Parterne er derfor enige om at afsætte midler, således at op til 20 institutioner får udarbejdet projektforslag.

Der afsættes:

- 2,7 mio. kr. i anlæg til forprojektering af 20 daginstitutionskøkkener.

Parterne er herudover enige om, at forprojekteringen kan fungere som et kvalificeret grundlag for ansøgning om anlægsmidler i overførselssagen 2015-16 **Æ33**].

Udvidelse af ordningen med socialrådgivere på daginstitutioner

[Siden 2011 har der været socialrådgivere tilknyttet de mest belastede daginstitutioner i udvalgte bydele. Målet er at styrke den tidligere indsats for børn, der ikke trives eller ikke udvikler sig alderssvarende. Parterne ønsker at udvide tilbuddet til flere institutioner.

Der afsættes:

- 4,5 mio. kr. i drift i 2016 og 8,4 mio. kr. i 2017-2019 **Æ34**].

Åben Skole

[Med Folkeskolereformen er fokus på samspillet mellem skole og omverden øget. Københavns Kommune iværksatte derfor i 2014 initiativet Åben Skole, hvor skolerne i samarbejde med videns- og kulturinstitutioner har udviklet en lang række eksterne læringstilbud. Bevillingen til Åben Skole udløber i 2015. Parterne er enige om at videreføre Åben Skole.

Der afsættes:

- 2,5 mio. kr. i drift i 2016, 1,7 mio. kr. i 2017, 0,9 mio. kr. i 2018 og 0,4 mio. kr. i 2019 til eksterne læringstilbud i Københavns Åben Skole-indsats **Æ35**].

Socialøkonomisk virksomhed

[Parterne ønsker, at kommunen i størst muligt omfang støtter op om det rummelige arbejdsmarked, så personer med nedsat arbejdsevne får mulighed for at bruge deres evner og deltage i arbejdslivet. En løsning er at tilrettelægge de kommunale udbud af serviceydelser på en måde, så rummelige virksomheder, herunder også socialøkonomiske og mindre virksomheder, har en reel mulighed for at byde ind på opgaverne.

Kommunen leverer hver dag 6.000 frokostmåltider til børn i de københavnske folkeskoler via EAT ordningen. Opgavens omfang og karakter gør den særligt interessant for socialøkonomiske og/eller mindre virksomheder. Parterne er derfor enige om, at EAT madproduktion, som i dag er en intern kommunal opgave, fremover sendes i udbud på en måde, som ikke udelukker socialøkonomiske og mindre virksomheder fra at byde. Det kan gøres ved at undersøge de konkrete krav til såvel tilbudsgivernes virksomheder som kravene til indholdet af den ydelse, som skal leveres, hvis udbuddet vurderes at være egnet hertil. Børne- og Ungdomsforvaltningen i samarbejde med Økonomiforvaltningen fremlægger forslag til håndtering af udbud af EAT produktion og forestår udbuddet. Økonomiforvaltningen vil i samarbejde med forvaltningen afklare problemstillingen. Det er Borgerrepræsentationen, som træffer den endelige beslutning. Ved udbud af madproduktionen vil der være tale om udlicitering af en kommunal opgave, hvormed kommunes medarbejdere som udgangspunkt skal virksomhedsoverdrages og overgå til vindende leverandør i forbindelse med udliciteringen **H28**].

Socialøkonomiske virksomheder harmonerer med Københavner-fortællingens mål om social mobilitet. De kan tilbyde anderledes arbejdspladser og derved skabe flere beskæftigelsesmuligheder for københavnere med sociale problematikker eller handicap. Derfor er parterne enige om, at alle forvaltninger fortsat skal arbejde for at fremme brugen af socialøkonomiske virksomheder.

13. Integration

Styrket medborgerskab

[Indsats mod antisemitisme, diskrimination i nattelivet og social kontrol. For mange københavnere har oplevet diskrimination. Parterne er enige om at styrke indsatsen for københavnere, der oplever negativ særbehandling. Der afsættes midler til Jødisk Informations Center, til tilbud fra Muslimernes Fællesråd, til indsats mod diskrimination i nattelivet og til forebyggelse af social kontrol.

Der afsættes:

- 2,7 mio. kr. årligt i drift i 2016-2019 **Æ36**].

Særlig indsats for flygtninge i København

[Der er merledighed blandt flygtninge i Københavns Kommune. Parterne er derfor enige om at styrke beskæftigelsesindsatsen for flygtninge ved at tilbyde mentorer, udvidet sundhedstjek, et frivilligt arbejde og en håndholdt virksomhedsrettet beskæftigelsesindsats.

Der afsættes:

- 1,8 mio. kr. i drift i 2016, 1,7 mio. kr. i 2017 og 1,6 mio. kr. i 2018-2019 til at styrke den ordinære beskæftigelsesindsats for flygtninge **Æ37**].

Flygtninge

[Parterne er enige om, at såfremt den ekstraordinære flygtningesituation får konsekvens for Københavns ressourcer og økonomi, finansieres udgifter til dette ud af puljen til uforudsete udgifter **H29**].

Bedre integration i København

[Ledigheden blandt københavnere med anden etnisk baggrund er mere end dobbelt så høj som for københavnere med etnisk dansk baggrund. Næsten hver tredje af de unge, der mangler en erhvervskompetence-givende uddannelse, har anden etnisk baggrund. Parterne er enige om at afsætte midler til et løft af integrationsindsatsen henvendt til ledige og uddannelsesparate med anden etnisk baggrund.

Der afsættes:

- 4,6 mio. kr. i drift i 2016 til bedre integration gennem job og uddannelse **Æ38**].

14. Bolig

Boligsocialt løft af udsatte byområder

[Parterne er enige om, at trygge og velfungerende by- og boligområder er afgørende for en sammenhængende og mangfoldig by. Parterne er derfor enige om at afsætte midler til et centralt engagement, der skal styrke sammenhæng og koordinering i de boligsociale udviklingsopgaver.

Der afsættes:

- 1,2 mio. kr. i drift i 2016, 1,0 mio. kr. i 2017 og 0,3 mio. kr. i 2018-2022 til evidensbaseret opfølgning
- 26,3 mio. kr. i anlæg til kommunal medfinansiering af boligsociale helhedsplaner og evidensbaseret opfølgning **Æ39**].

Green Teams i udsatte byområder

[Siden 2012 har Green Teams holdt udearealer rene og trygge og løftet trivslen i byens udsatte boligområder. Samtidig er de ansatte i Green Teams kommet tættere på arbejdsmarkedet. Parterne er enige om at fastholde de nuværende 11 teams.

Der afsættes:

- 3,2 mio. kr. i drift i 2016 og 3,1 mio. kr. i drift i 2017-2019 **Æ40**].

Rigshospitalets Kollegium - ydelsesstøtte

[Rigshospitalets Kollegium står over for en større renovering. Parterne er enige om at fastholde muligheden for billige boliger til studerende.

Der afsættes:

- 0,2 mio. kr. i drift i 2016, 0,3 mio. kr. i drift i 2017-2046 og frem til ydelsesstøtte til renoveringen af Rigshospitalets Kollegium **Æ41**].

Flere træer

[Parterne er enige om, at København skal være mere grønt og have flere træer end de, der findes i dag. Parterne er derfor enige om at afsætte midler til en træplantningspulje, som udmøntes ligeligt til byskov og partnerskab om træer.

Der afsættes:

- 2,2 mio. kr. i anlæg til en træplantningspulje.

Parterne er enige om, at puljen udmøntes af Teknik- og Miljøudvalget. Parterne er herudover enige om, at en eventuel nedlæggelse af parkeringspladser i forbindelse med træplantningen skal modsvares af etablering af erstatningsparkeringspladser i det umiddelbare nærområde **Æ42**].

Hjemmevejlederordningen for boliganviste udsatte borgere

[Med budget 2012 blev der afsat midler til hjemmevejlederordningen for boliganviste udsatte borgere. Parterne er enige om at afsætte midler til at videreføre ordningen.

Der afsættes:

- 3,5 mio. kr. i drift i 2016-2019 til hjemmevejlederordningen **Æ43**].

15. Infrastruktur og byggeri

Urbanplanen

[Urbanplanen i Amager Vest opleves i dag som utryk og isoleret. Københavns Kommune har derfor i samarbejde med Boligforeningen 3B udarbejdet en etapeopdelt helhedsplan for området, som skal åbne området op mod lokalområdet, skabe blandede og attraktive boformer og medvirke til et mere trygt og levende byliv. Der blev i budget 2015 afsat midler til at gennemføre udviklingsplanens etape 1. Parterne er enige om at arbejde videre med initiativerne i udviklingsplanens etape 2, herunder at udvikle og sælge de kommunale grundarealer langs Røde Mellemvej.

Der afsættes:

- 7,5 mio. kr. i anlæg til renovering af Solvang Bibliotek
- 8,5 mio. kr. i anlæg til opgradering af Urmagerstien
- 0,1 mio. kr. i afledt drift fra 2019 og frem til Urmagerstien
- 6,5 mio. kr. i anlæg til opførelse af Urbanpladsen

- 0,1 mio. kr. i afledt drift fra 2019 og frem til Urbanpladsen
- 37,5 mio. kr. i anlæg til flytning af to fritidshjem
- 8,0 mio.kr. i anlæg til etablering af parkeringspladser
- 6,8 mio. kr. i anlæg til Genhusning af klubtilbuddet Jokeren
- 5,1 mio. kr. i anlæg til etablering af 35 specialpladser.

Flytning af institutionerne finansieres af forventede indtægter på 60,0 mio. kr. fra salg af byggerettigheder langs Røde Mellevej. Parterne er enige om, at hvis de forudsatte salgsindtægter mod forventning ikke realiseres, skal de resterende midler tilvejebringes i kommende budgetforhandlinger **Æ44**].

Tingbjerg-Husum byudviklingsstrategi

[Parterne mener, at Tingbjerg-Husum skal udvikles til en grøn, aktiv og åben boligby. Parterne er enige om at tage det første skridt i byudviklingsstrategien ved at igangsætte en række initiativer.

Der afsættes:

- 6,0 mio. kr. i anlæg til etablering af plads ved Tingbjerg Kulturhus
- 0,1 mio. kr. i afledt drift fra 2017 og frem til plads ved Tingbjerg Kulturhus
- 1,1 mio. kr. i anlæg til forprojekt for nytænkning og åbning af Tingbjerg Heldagsskole
- 0,5 mio. kr. i anlæg til rådgiverbistand og eventuel konkurrence i forbindelse med lokalplaner for Ruten og Bystævneparken
- 1,5 mio. kr. i anlæg til samskabelsesprojekt på Vestvolden
- 1,5 mio. kr. i anlæg til forprojektering af tre vejforbindelser, der vil åbne Tingbjerg op mod Gladsaxe og Husum
- 4,7 mio. kr. til sti ved Gyngemosen
- 0,1 mio. kr. i afledt drift fra 2019 og frem til sti ved Gyngemosen
- 7,2 mio. kr. til stiforbindelse fra Hillerødmotorvejen til Ruten
- 0,1 mio. kr. i afledt fra 2019 og frem til stiforbindelse fra Hillerødmotorvejen til Ruten **Æ45**].

[Parterne er enige om, at bedre trafikforbindelser og attraktioner er nødvendige rammevilkår for at fastholde og tiltrække beboere samt private investeringer, og dermed nå målet om et varieret og attraktivt boligudbud. Parterne er enige om at drøfte muligheden for at afsætte midler i forbindelse med overførsels-sagen 2016 til centrale greb i Tingbjerg-Husum byudviklingsstrategi, herunder særligt veje, stier, revitalisering af Vestvolden og nye attraktioner såsom Naturbyen **H30**]. [I kommende års budgetter skal udvikling af Tingbjerg Heldagsskole, institutioner mv. drøftes **H31**]. [Parterne er derudover enige om, at forvaltningerne arbejder videre med at skabe rammerne for byudvikling, herunder partnerskaber med almene og private aktører (eksempelvis et lægehus i forbindelse med skolen), plangrundlag, salg af kommunale grunde, dialog med fonde om at styrke det civile engagement gennem deltagelse i fysisk opgradering af Vestvolden, samt planlægning og finansiering af de næste etaper af byudviklingsstrategien **H32**].

Parkering

[Mange københavnere har i dag svært ved at finde en parkeringsplads nær deres bopæl. Parterne er derfor enige om en række initiativer, der giver bedre parkeringsforhold for københavnere og samtidigt styrker

miljøet. Initiativerne omfatter både investeringer i flere parkeringspladser og ny regulering, blandt andet en udvidelse af betalingszonen og miljødifferentieret beboerlicens. Samlet set kan aftalen tilvejebringe op mod 3-4.000 parkeringspladser til københavnere **Æ46-Æ56, H33-H37, F1-F4**].

Åbning af parkeringspladser på offentlige institutioner

[Parterne er enige om at åbne p-pladser på kommunale institutioner, så de bliver offentligt tilgængelige. Teknik- og Miljøforvaltningen skal med inddragelse af de relevante forvaltninger og med udgangspunkt i belægningsprocenter komme med forslag til åbning af mindst 300 pladser indenfor rød, grøn og blå zone og mindst 100 pladser udenfor disse zoner. Forslaget skal behandles politisk i første halvdel af 2016, så pladserne kan åbnes inden udgangen af 2016.

Der afsættes:

- 0,7 mio. kr. i anlæg til åbning af p-pladser på offentlige institutioner.

Det vil tilvejebringe:

- Ca. 400 pladser **Æ46**].

Åbning af parkeringspladser i Kødbyen og ved Grøndalscentret

[Parterne er enige om at åbne Kødbyen og Grøndalscentret for offentlig parkering, hvilket vil skabe bedre parkeringsmuligheder på henholdsvis Vesterbro og i Nordvest for bl.a. københavnere med beboerlicens. Teknik- og Miljøforvaltningen skal inddrage de relevante forvaltninger, virksomheder og brugere i Kødbyen og Grøndalscentret, så tiltaget kan træde i kraft primo 2016 **Æ47, H33**].

Der afsættes:

- [1,0 mio. kr. i anlæg til at gøre op til 250 pladser i Kødbyen (Flæsketorvet) offentligt tilgængelige.
- 0,05 mio. kr. i afledt drift fra 2016 og frem.

Det vil tilvejebringe:

- Op til 250 pladser i Kødbyen **Æ47**
- [Ca. 120 pladser i Grøndalscentret **H33**].

Øge offentlig tilgængelig parkeringskapacitet i Indre by

[For at skabe bedre parkeringsvilkår for beboerne i Indre by er parterne enige om, at Teknik- og Miljøforvaltningen skal tilvejebringe et parkeringshus i Indre By. Parkeringshuset skal være betalingsfrit lørdag og søndag. Hvis modellen kan tilvejebringe et betragteligt antal pladser, er parterne enige om, at der skal nedlægges 300 parkeringspladser (forholdsmæssigt ift. tilvejebragt kapacitet) i terræn i nærområdet, og at disse arealer skal anvendes til etablering af cykelparkering og grønne byrum af høj kvalitet. Teknik- og Miljøforvaltning fremlægger til overførselssagen 2015/16 et oplæg til budgetforligspartierne om en samlet model herfor **H34**].

P-anlæg i konstruktion på Østerbro

[Parterne er enige om at etablere et parkeringsanlæg i en konstruktion med ca. 250 parkeringspladser på Strandboulevarden. Parkeringsanlægget skal have en rimelig enhedspris. Parterne noterer sig, at der også skal gennemføres et skybrudsprojekt på Strandboulevarden og det forudsættes, at de to projekter sam-

mentænkes. Parkeringsanlægget skal medfinansieres af parkeringsdeklarationer. Parterne noterer sig, at projektets forundersøgelse afrapporteres forud for forhandlingerne om budget 2017.

Der afsættes:

- 200 mio. kr. i anlæg til et nyt P-anlæg i konstruktion på Østerbro
- 0,6 mio. kr. i afledt driftsudgift i 2020 og 1,2 mio. kr. i årlig afledt drift fra 2021 og frem
- Parkeringsanlægget medfinansieres af udmøntning af p-deklarationer for i alt 80 mio. kr.

Det vil netto skabe:

- Ca. 250 pladser **Æ48, F1**].

Renovering af Det Grønne P-hus på Nørrebro

[Parterne er enige om, at Det Grønne P-hus på hjørnet af Blågårdsgade og Åboulevarden skal renoveres, så de 215 parkeringspladser kan bevares i et område med stort pres på parkeringspladserne. Parterne er enige om, at der skal indtænkes grønne elementer i parkeringsanlægget, f.eks. etablering af en byhave, hvis det er konstruktionsmæssigt muligt. Teknik- og Miljøforvaltningens forundersøgelse af renoveringsarbejdet og begrønningen fremlægges inden overførselssagen 2015-2016.

Der afsættes:

- 20 mio. kr. i anlæg til renovering af Det Grønne P-hus **Æ49, F2**].

Forundersøgelse af parkeringsanlæg i konstruktion i områder med høj belægning

[Parterne er enige om at afsætte midler til at gennemføre en forundersøgelse af opførelse af tre parkeringsanlæg i konstruktion i områder med høj belægning i brokvartererne. Forundersøgelsen skal kunne indgå i forhandlingerne om budget 2017.

Der afsættes:

- 5,0 mio. kr. i anlæg til forundersøgelse af opførelse af tre parkeringsanlæg i konstruktion **Æ50**].

Beboerlicenser differentieret efter miljøbelastning

[Parterne er enige om at differentiere prisen på beboerlicenser efter bilernes miljøbelastning fra 1. januar 2017 for at fremme renere luft og reducere mængden af CO₂. Modellen er provenuneutral og har følgende takster i 2017:

Køretøjets energiklasse	Pris for beboerlicens
Elbil og brintbil	100 kr.
Energiklasse A+, A++ og A+++	100 kr.
Energiklasse A og B	730 kr.
Energiklasse C, D, E, F og G	1150 kr.

Der afsættes:

- 0,5 mio. kr. i anlæg til etablering af en digital løsning **Æ51**].

Øget fleksibilitet inden for beboerlicenszoner

[Parterne er derudover enige om at reducere de nuværende 17 beboerlicenszoner til i alt 11. Dermed bliver beboerlicensordningen mere fleksibel så københavnernes kan parkere i et større lokalområde end i dag. Teknik- og Miljøforvaltningen forelægger forslag til konkret udmøntning til Teknik- og Miljøudvalget i første halvår 2016.

Der afsættes:

- 0,7 mio. kr. i anlæg til at reducere antallet af beboerlicenszoner **Æ52**].

Ny betalingszone giver bedre forhold for beboerne

[Parterne er enige om at etablere en gul parkeringszone med betalingsparkering på ydre Østerbro, ydre Nørrebro og dele af Valby. Udvidelsen vil skabe bedre parkeringsforhold for beboerne, da den vil mindske indpendlingen i bil og dermed også fremme grøn mobilitet og fremkommelighed. Teknik- og Miljøforvaltningen skal senest i første halvdel af 2016 fremlægge en model herfor til politisk behandling, herunder afgrænsning, overtagelse af private fællesveje og håndtering af randzoner. Ordningen skal træde i kraft fra 1. januar 2017. Beboere i den nye betalingszone vil blive omfattet af den miljødifferentierede beboerlicens. Taksten for bilister uden beboerlicenser er i 2017 9 kr. i timen mellem kl. 8.00 og 23.00 og 2 kr. i timen mellem kl. 23.00 og 08.00.

Der afsættes:

- 19,0 mio. kr. i anlæg til etablering af ny betalingszone (gul zone)
- 9,9 mio. kr. i drift fra 2018 og frem til drift og vedligeholdelse af de overtagede private fællesveje.

Det vil tilvejebringe:

- Ca. 700 pladser i den nye betalingszone **Æ53, F3**].

Udvidelse af rød zone

[Parterne er endvidere enige om at udvide rød zone med Nansensgadekvarteret (nuværende Grøn Zone) for at undgå randzoneproblemer i området. Dermed reduceres indpendlingen i bil, og der skabes flere pladser til københavnernes med en beboerlicens bosiddende i rød zone. Udvidelsen af rød zone vil træde i kraft 1. januar 2017.

Det vil tilvejebringe:

- Op til 80 pladser **H35**].

Øget takst i dagtimerne i rød zone og øgede aften- og nattakster i alle zoner

[For at skabe bedre forhold for beboerne i betalingsområdet er parterne enige om at hæve prisen i rød zone fra 31 kr. til 35 kr. i dagtimerne, samt at hæve taksterne for parkering i blå, grøn og rød zone om aftenen og natten med 2 kr. pr. time jf. tabellen nedenfor. De øgede takster træder i kraft 1. januar 2017.

Zone	Nuværende pris			Ny pris		
	Rød	Grøn	Blå	Rød	Grøn	Blå
Kl. 08-18	31	19	11	35	19	11
Kl. 18-23	11	11	11	13	13	13
Kl. 23-08	3	3	3	5	5	5

Det vil tilvejebringe:

- Ca. 1.100 pladser i de rød, grøn og blå betalingszonerne **Æ54**].

Bedre forhold for erhvervsparkering

[Parterne er enige om at sikre bedre forhold for erhvervsparkering i dialog med erhvervslivet. Herunder bedre skiltning, indføring af tidsbegrænsede restriktioner på steder, hvor af- og pålæsning ellers er vanskelig, bedre parkeringsmuligheder for varelevering og håndværkere ved strøggader m.v. og ved anlægsprojekter samt vurdering af erhvervsrettede mobilprodukter (apps og lign.) i forbindelse med digitalisering af betalingsområdet. De bedre forhold skal implementeres løbende og indgå i de årlige parkeringsredegørelser **H36**].

Parkeringsredegørelse 2016

[Parterne er enige om, at Teknik- og Miljøforvaltning i parkeringsredegørelsen for 2016 skal følge op på ovenstående tiltag samt komme med nye forslag, som håndterer de udfordringer, der identificeres i parkeringsredegørelsen. Parterne er endvidere enige om, at der i parkeringsredegørelsen for 2016 skal ses på muligheden for at gøre flere parkeringspladser på offentlige institutioner offentligt tilgængelige **H37**].

Samlet økonomi for parkeringspakken

Der afsættes:

- [0,7 mio. kr. i anlæg til åbning af p-pladser på offentlige institutioner **Æ46**]
- [1,0 mio. kr. i anlæg til at gøre op til 250 pladser i Kødbyen (Flæsketorvet) offentligt tilgængelige
- 0,05 mio. kr. i drift fra 2016 og frem til af parkeringspladserne i Kødbyen **Æ47**]
- [5,0 mio. kr. i anlæg til forundersøgelse af parkeringsindlæg i konstruktion **Æ50**]
- [0,5 mio. kr. i anlæg til etablering af en digital løsning **Æ51**]
- [0,7 mio. kr. i anlæg til udvidelsen af beboerlicenzoner **Æ52**]
- [15,0 mio. kr. i anlæg til udvidelsen af betalingszonen **Æ53**]
- [15,9 mio. kr. i anlæg til indkøb af diverse P-anlæg **Æ55**]
- [9,9 mio. kr. i drift fra 2018 og frem til vedligeholdelsen af de private fællesveje som skal overtages **Æ53**].

[Foruden ovenstående investeringer afsættes der 144 mio. kr., som finansieres via et midlertidig træk på kommunekassen og tilbagebetales over 15 år med start i 2016 for udvidelsen af betalingszonen og renovering af Det Grønne P-hus samt 2021 for etableringen af det underjordiske parkeringsanlæg på Østerbro. Tilbagebetalingen sker eftersom forrentningen og afskrivningen af den samlede anlægsinvestering på 144 mio. kr. kan modregnes i den årlige nedsættelse af statstilskuddet. Dette er muligt, eftersom investeringer i ny parkeringskapacitet jf. gældende lovgivning kan modregnes i kommunen parkeringsindtægter, og der-

med vil medføre en mindre nedsættelse af statstilskuddet. Investeringen på 144 mio. kr. kan derigennem blive tilbagebetalt til kommunekassen over en periode på 15 år efter ibrugtagelsen af den nye betalingszone og det underjordiske parkeringsanlæg på Østerbro samt renoveringen af Det Grønne P-hus. Parterne er endvidere enige om, at evt. mindreforbrug i kommunens regnskab fremover kan anvendes til at forkorte tilbagebetalingstiden **F1-F3**].

[Udgiften til etableringen af det underjordiske parkeringsanlæg på Østerbro til 200 mio. kr. skal medfinansieres af udmøntning af lokale parkeringsdeklarationer for i alt 80 mio. kr. **Æ48**].

[Parkeringspakken vil samlet generere et servicemåltal på 8,3 mio. kr. i 2016, 10,0 mio. kr. i 2017 og 61,0 mio. kr. i 2018-2019 **Æ56, F4**].

Smartere trafikløsninger

[Parterne er enige om at forbedre fremkommeligheden, trafiksikkerheden og nedbringe CO₂-udledningen fra transportsektoren gennem fortsatte investeringer i intelligent trafikstyring.

Der afsættes:

- 21,4 mio. kr. i anlæg til data og værktøjer til trafikledelse og bedre trafikinformation
- 0,3 mio. kr. i drift fra 2016 og frem til vedligehold og drift
- 9,4 mio. kr. i anlæg til parkeringssensorer i Indre By og Østerbro
- 0,3 mio. kr. i drift i 2017 og 0,6 mio. kr. fra 2018 og frem til vedligehold og drift **Æ57**].

Investeringer i busfremkommelighed

[Parterne er enige om at igangsætte busfremkommelighedsprojekter på linje 6A på Tagensvej samt på linje 3A på Enghavevej og Blegdamsvej. Parterne er enige om, at projekterne delvist finansieres af puljen til busfremkommelighed under Økonomiudvalget ved at prioritere frie midler i overslagsårene. Den resterende del finansieres af indtægter fra Trafikstyrelsen, der under forudsætning om 50 pct. kommunal medfinansiering har givet tilsagn om støtte til de to strækninger. Projekterne samtænkes med cykelprojektet i Tagensvejkorridoren. De to projekter forventes årligt at give 560.000 flere passagerer i busserne samt reducere kommunens udgifter til busdrift.

Der afsættes:

- 36,1 mio. kr. i anlæg til bedre busfremkommelighed på linje 6A på Tagensvej
- 0,1 mio. kr. i afledt drift fra 2019 og frem til linje 6A
- 16,1 mio. kr. i anlæg til bedre busfremkommelighed på linje 3A på Enghavevej og Blegdamsvej
- 0,1 mio. kr. i afledt drift fra 2017 og frem til linje 3A.

Projekterne finansieres af:

- 27,2 mio. kr. i anlæg fra pulje til busfremkommelighed under Økonomiudvalget
- 25,0 mio. kr. i anlæg fra tildelte midler fra Trafikstyrelsen til projekter på 3A og 6A.

Parterne noterer sig, at gennemførelsen af de to projekter i videst muligt omfang skal bevare antallet af p-pladser og fremkommeligheden **Æ58**].

Cykelpakke

[Cyklen skal fortsætte at være et attraktivt alternativ til andre transportformer. Derfor er parterne enige om at afsætte midler til investeringer i tiltag, der forbedrer cykelfremkommeligheden samt cykelparke-
ringsmuligheder.

Der afsættes:

- 16,1 mio. kr. i anlæg til dobbeltrettede cykelstier langs Hillerødsmotorvejen
- 6,0 mio. kr. i anlæg til belysning på Farumruten
- 14,6 mio. kr. i anlæg til Fasanvejsruten
- 5,0 mio. kr. i anlæg til Helsingørruten
- 0,1 mio. kr. i drift til cykelstier i 2016-2017 og 0,2 mio. kr. i drift fra 2018 og frem
- 2,0 mio. kr. i anlæg til cykelparkering ved større busstop
- 0,1 mio. kr. i servicemåltal fra 2016 og frem som følge af provenutab fra parkering
- 0,1 mio. kr. i afledt drift i 2016, og 0,2 mio. kr. fra 2017 og frem til cykelparkering ved større bus-
stop
- 30,3 mio. kr. i anlæg til Tagensvejskorridoren
- 0,1 mio. kr. i afledt drift fra 2019 til Tagensvejskorridoren.

Projekterne medfinansieres af:

- 17,7 mio. kr. i tildelte anlægsmidler fra de statslige cykelpuljer.

Parterne er enige om, at der i forbindelse med Tagensvejskorridoren skal udarbejdes en helhedsorienteret
løsning, der både tager hensyn til bil-, bus- og cykelfremkommelighed, således at korridorens samlede funk-
tion styrkes **Æ59, F5**].

Sikker skolevej

[Parterne er enige om at afsætte midler til sikker skolevej over Ørestad Boulevard.

Der afsættes:

- 0,9 mio. kr. i samlet anlæg til etablering af lysmarkeret fodgængerovergang
- 0,1 mio. kr. i afledt drift fra 2017 og frem **Æ60**].

Aktivitetspark i Scandiagade

[Parterne er enige om, at Sydhavnen har behov for et større, sammenhængende og grønt areal og ønsker
at gøre Scandiagade til en rekreativ attraktion for hele Sydhavnen. Der er sikret medfinansiering på i alt 7,8
mio. kr. fra Områdefornyelsen, Friluftsrådet og R98 Fonden, som er betinget af kommunal støtte. Par-
terne er enige om at afsætte medfinansiering til projektet.

Der afsættes:

- 7,2 mio. kr. i anlæg til medfinansiering af aktivitetspark i Scandiagade
- 0,8 mio. kr. i drift fra 2018 og frem til vedligehold **Æ61**].

Bedre fremkommelighed i Bredgade

[Parterne er enige om forbedre rejsetiden i Bredgade, der er en del af den meget trafikerede Ring 2. Ved at nedlægge signalløsningen for højresving ved Sankt Annæ Plads, mindskes rejsetid samtidig med, at den eksisterende vejudformning og parkeringsmuligheder bevares.

Der afsættes:

- 0,8 mio. kr. i anlæg til at skabe bedre fremkommelighed i Bredgade **Æ62**].

Ny plads i Grønnegadekvarteret

[Parterne er enige om at etablere en ny plads ved Ny Østergade og Hovedvagtsgade. Pladsen vil styrke sammenhæng, lokal identitet og tryghed ved skærpet fokus på trafikale overgang.

Der afsættes:

- 2,5 mio. kr. i anlæg af en ny plads i Grønnegadekvarteret **Æ63**].

Opstrikning af parkeringspladser

[Parterne er enige om at afsætte midler til at opstribes eksisterende parkeringspladser og dermed mindske spildplads, hvor bilerne i dag er parkeret uhensigtsmæssigt.

Der afsættes:

- 5,0 mio. kr. i anlæg til opstrikning af eksisterende parkeringspladser **Æ64**].

Overdækning af banegraven ved Hovedbanegården

[Københavns Kommune er i dialog med DSB, Bane Danmark og private aktører om muligheden for at overdække banegraven ved Vesterport. Parterne er enige om, at Økonomiforvaltningen i samarbejde med Teknik- og Miljøforvaltningen skal gå i dialog med DSB og Bane Danmark for at undersøge mulighederne for at overdække banegraven ved Hovedbanegården **H38**].

Projekteringer til bedre byrum

[Parterne er enige om at prioritere forbedring af byrum og igangsætte projektering.

Der afsættes:

- 1,8 mio. kr. i anlæg i 2016 til forprojektering af bedre byrum på Nørrebrogade, Strøget, Amagertorv og en kreativ zone på Vesterbro **Æ65**].

Flere toiletter i byen

[Byens borgere og gæster opholder sig i højere grad i byrummet. Det skaber behov for flere toiletfaciliteter. Parterne er derfor enige om at sikre flere gode toiletfaciliteter.

Der afsættes:

- 2,2 mio. kr. i samlet anlæg til opsætning af toilet
- 0,2 mio. kr. i drift i 2017, 0,5 mio. kr. i 2018-2019 og 0,3 mio. kr. fra 2020 og frem **Æ66**].

Bedre fremkommelighed

[Parterne er enige om at adressere byens fremkommelighedsudfordring.

Der afsættes:

- 1,5 mio. kr. i anlæg til bedre fremkommelighed på vejnettet **Æ67**].

16. Sundhed og ældre

Sund trivsel blandt Københavns børn og unge

[Hvert femte barn i Danmark mellem 11-15 år mistrives. Det kan medføre, at de trækker sig fra sociale sammenhænge og har sværere ved at koncentrere sig, hvilket svækker deres indlæring. Parterne er derfor enige om at afsætte midler til en trivselspakke.

Der afsættes:

- 1,4 mio. kr. i drift i 2016 og 1,9 mio. kr. i 2017-2019 til psykologsamtaler til psykisk sårbare unge
- 0,9 mio. kr. i drift i 2016-2019 til partnerskab med Headspace
- 1,2 mio. kr. i drift i 2016 og 1,4 mio. kr. fra 2017 og frem til sundhedstjek.

Parterne er herudover enige om, at budgettet til Headspace overføres fra Socialudvalget til Sundheds- og Omsorgsudvalget **Æ68**].

Billigere mad til hjemmeboende ældre

[I budget 2012 blev der afsat midler til at sænke taksten for leveret mad til hjemmeboende ældre borgere med udløb i 2015. Sundheds- og Omsorgsudvalget har via intern omstilling anvist midler til delvist at videreføre takstreduktionen. Parterne er enige om at afsætte de resterende midler til taksreduktionen, så alle ældre fortsat har mulighed for god og billig mad.

Der afsættes:

- 0,9 mio. kr. i drift i 2016-2019 til takstreduktion **Æ69**].

Psykiatriens Hus

[For at styrke koordineringen af de kommunale og regionale indsatser på psykiatriområdet er parterne enige om at afsætte midler til etablering af et fælles psykiatrihus. Parterne noterer sig, at forslaget er udarbejdet i samarbejde med Region Hovedstaden, og at der er en aftale om fælles finansiering. Målet er at forbedre borgernes rehabilitering, lette adgang til hjælp og forebygge indlæggelser og genindlæggelser.

Der afsættes:

- 3,5 mio. kr. i anlæg til psykiatrihus
- 0,8 mio. kr. i drift i 2016 og 1,0 mio. kr. i drift i 2017 til projektorganisation og evaluering.

Parterne vil forud for budget 2018 drøfte næste fase i udviklingen af psykiatrihuse i København **Æ70**].

Bedre normering i de tidlige aftentimer

[Parterne ønsker en bedre normering i de tidlige aftentimer på de københavnske plejecentre med henblik på at skabe mere liv og aktivitet. Parterne er derfor enige om at flytte medarbejdertimer fra dagperioden ind i aftenvagten (efter klokken 17.00).

Der afsættes:

- 6,2 mio. kr. i drift i 2016-2017 og 6,1 mio. kr. i 2018-2019 **Æ71**].

Forsøg med weekendåbent på aktivitetscenter

[Parterne ønsker at etablere et weekendtilbud rettet mod skrøbelige ældre borgere, som har brug for aktiviteter, sociale relationer og pleje i dagtimerne også i weekenden. Parterne er derfor enige om at afsætte midler til at holde weekendåbent på et aktivitetscenter.

Der afsættes:

- 0,9 mio. kr. i drift i 2016 og 0,8 mio. kr. i 2017 **Æ72**].

Indsats mod ensomhed

[I budget 2014 blev der afsat midler til at afhjælpe ensomhed blandt ældre københavnere. Parterne er enige om fortsat at støtte ældrekлубberne i deres opsøgende arbejde overfor udsatte ældre ensomme, herunder at skabe fælles aktiviteter med de lokale plejecentre.

Der afsættes:

- 2,5 mio. kr. i drift i 2016-2019 **Æ73**].

Omkostningsanalyse på ældre- og sundhedsområdet

[I de kommende år vil antallet af ældre stige i København. Det sætter pres på de kommunale ydelser med bl.a. flere kronikere og flere komplekse patientforløb. Dertil er der en mindre gruppe borgere, som bruger en uforholdsmæssig stor andel af sundhedsudgifterne, som forventes at vokse i de kommende år. Samtidig medfører udviklingen i sundhedssektoren – med fx supersygehuse, accelererende patientforløb, samt tidligere udskrivning fra sygehuse – en kommende økonomisk udfordring på ældre- og sundhedsområdet. Derfor er parterne enige om, at Sundheds- og Omsorgsforvaltningen igangsætter en omkostningsanalyse på ældre- og sundhedsområdet med inddragelse af Økonomiforvaltningen. Analysen skal skabe et fælles overblik over den forventede udvikling i udgifterne, herunder konkrete muligheder for at reducere stigningen. I analysen skal mulighederne for at skabe nye samarbejdsrelationer med Region Hovedstaden samt mulighederne for at løse en række problemstillinger ved hjælp af velfærdsteknologi ligeledes afdækkes. Analysen forelægges Sundheds- og Omsorgsudvalget og Økonomiudvalget inden sommeren 2016 **H39**].

Udbygningsplan for plejeboliger

[Parterne er enige om, at Økonomiforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen udarbejder forslag til Udbygningsplan for plejeboliger til brug for budgetforhandlingerne for 2017. Forslaget skal imødekomme den ændrede demografiske udvikling for perioden 2017-2022 ift. kapacitet og budget samt udvide planen til 2029 **H40**].

Udskrivningskoordinatorer

[Det er en udfordring at sikre den nødvendige sammenhæng mellem det regionale og det nære sundhedsvæsen. Parterne er enige om at afsætte midler til udskrivningskoordinatorer i forhold til udsatte borgere, som skal sikre at københavnske borgere oplever et sammenhængende sundhedsvæsen, når de udskrives fra hospitalerne.

Der afsættes:

- 0,5 mio. kr. i drift fra 2016-2019 til udskrivningskoordinatorer **Æ74**].

17. Socialområdet

Fremtidens bostøtte til borgere med sindslidelse

[Parterne har aftalt at påbegynde første fase af en ambitiøs omstilling af bostøtten til borgere med sindslidelse. Formålet er, at borgerne i højere grad støttes i at leve et selvstændigt liv og fastholde egen bolig frem for at skulle flytte i et botilbud. Parterne er herudover enige om at afsætte midler til modernisering af botilbuddet Lindegårdshusene.

Der afsættes:

- 4,8 mio. kr. i drift i 2016, 22,8 mio. kr. fra 2017 og frem til intensiv og fleksibel bostøtte
- 15,8 mio. kr. i reduceret drift fra 2017 og frem sfa. omlægning af eksisterende botilbudspladser
- 1,6 mio. kr. i drift i 2016 og 3,3 mio. kr. fra 2017 og frem til øget specialisering
- 1,0 mio. kr. i drift i 2016, 0,2 mio. kr. fra 2017 og frem til investering i uddannelse og vidensdeling
- 129,2 mio. kr. i anlæg til modernisering af Lindegårdshusene
- 93,0 mio. kr. i anlægsindtægter fra salg af Ringbo og en del af Lindegårdshusene **Æ75**].

Moderniseringsplan på socialområdet

[Parterne er enige om, at Økonomiforvaltningen og Socialforvaltningen skal udarbejde forslag til en moderniseringsplan til brug for budgetforhandlingerne for 2017. Moderniseringsplanen skal sikre, at kapaciteten på botilbudsområdet imødekommer den ændrede demografiske udvikling for perioden 2017-2022. Analysen skal bl.a. danne grundlag for en beslutning om en videreførelse af fase 2 af omstillingen af bostøtte for sindslidende samt mulighederne for finansiering af en modernisering af bostedet Stubberupgård **H41**].

Handicapområdet

[Parterne er enige om at afsætte midler til initiativer målrettet borgere med handicap. Desuden ønsker parterne at kompensere for det stigende støttebehov for borgere med handicap på botilbud, så serviceniveauet sikres for denne gruppe borgere.

Der afsættes:

- 4,0 mio. kr. i drift fra 2016 og frem jævnfør den supplerende budgetmodel
- 5,6 mio. kr. i drift i 2016-2019 til ledsagerudgifter til borgere med handicap og borgere med sindslidelse
- 1,0 mio. kr. i drift i 2016-2019 til 15 pladser til beskyttet beskæftigelse **Æ76**].

[Parterne er herudover enige om, at Økonomiforvaltningen og Socialforvaltningen arbejder videre med at kvalificere den supplerende budgetmodel på handicapområdet, herunder med særligt fokus på den prisdannelse, der ligger til grund for budgetmodellen **H42**].

Forebyggende foranstaltninger på børneområdet

[Trods en gennemsnitlig velstandsstigning i København vokser et stort antal børn og unge op i fattigdom og ringe sociale kår. Parterne er derfor enige om at afsætte midler til at fastholde fokus på omlægning af indsatsen ift. udsatte børn og unge.

Der afsættes:

- 8,0 mio. kr. årligt i drift i perioden 2016-2019 til at styrke den forebyggende indsats overfor udsatte børn og unge **Æ77**].

Udskudt salg af Fixelancen på Vesterbro

[Parterne enige om, at frasalget af Fixelancen på Vesterbro afventer færdiggørelsen af Halmtorvet 17a og dermed udskydes et år **Æ78**].

Tilbud til hjemløse og sindslidende

[Parterne er enige om, at der er behov for at understøtte tilbud til hjemløse eller sindslidende københavnere. Parterne er enige om at afsætte midler til en række tilbud.

Der afsættes:

- 2,7 mio. kr. i drift i 2016-2019 til særligt udsatte hjemløse
- 2,5 mio. kr. i drift i 2016-2019 til Cafe Klare
- 1,2 mio. kr. i drift i 2016 og 1,6 mio. kr. i 2017-2019 til Kollegiet Gammel Køge Landevej
- 1,1 mio. kr. i drift i 2016-2019 til Fremtidsfabrikken **Æ79**].

18. Tryk og Sikker By

Exitprogram

[Exit er et program for unge, som ønsker at forlade en kriminel løbebane, særligt for unge med bandetilknytning. Parterne er enige om at afsætte midler til at videreføre programmet.

Der afsættes:

- 4,1 mio. kr. årligt i drift i 2016-2019 **Æ80**].

18+ center i Tingbjerg og satellitten i Husum/Voldparken

[18+centeret satellitten i Husum/Voldparken og Crossroad i Tingbjerg tilbyder kriminalitets- og bandetruede unge et alternativ til gaden og arbejder målrettet på at støtte og motivere dem til at komme videre i job eller uddannelse. Parterne er enige om at afsætte midler til at videreføre indsatsen.

Der afsættes:

- 3,0 mio. kr. i drift i 2016-2019 til 18+ centeret satellitten i Husum/Voldparken
- 3,3 mio. kr. i drift i 2016-2019 til 18+ centeret Crossroad i Tingbjerg **Æ81**].

Et sikkert og trygt København

[København er en tryk og sikker by. Langt de fleste københavnere føler sig trygge, når de færdes i deres kvarter, og færre udsættes for kriminalitet. Parterne er dog enige om, at der fortsat er behov for at øge trygheden i visse bydele.

Der afsættes:

- 0,7 mio. kr. i drift i 2016-2019 til at videreføre Københavns Tryghedsundersøgelse
- 2,0 mio. kr. i drift i 2016 til at videreføre akutpuljen, hvoraf 0,5 mio. kr. overføres fra 2015 til 2016
- 0,5 mio. kr. i anlæg i 2016 til at videreføre akutpuljen, som overføres fra 2015 til 2016.

Akutpuljerne skal sikre mulighed for at sætte hurtigt ind med ekstraordinære indsatser, hvis der opstår særligt akutte situationer med uro i byen. Anlægspuljen kan i særlige tilfælde – efter ønske fra borgerne eller kommunens institutioner og med godkendelse af politiet – også anvendes til tv-overvågning, hvor det vurderes relevant for at øge trygheden og nedbringe kriminaliteten. Parterne er herudover enige om, at akutpuljerne kan anvendes til et tilskud til Folkets Hus for at sikre fortsat ro i og omkring huset. Der skal i den forbindelse være fokus på, at husets udsatte brugere styrker deres livssituation og inkluderes i husets øvrige aktiviteter. Forud for en eventuel tildeling af tilskud skal der ske en drøftelse med Københavns Politiforsøg af situationen i huset. Udmøntning af akutpuljerne godkendes i hvert enkelt tilfælde af Økonomiudvalget **Æ82**].

Styrket indsats mod radikaliseringsindsats

[I februar blev københavnere på tragisk vis mindet om, at tryk ikke kan tages for givet, da to mennesker blev dræbt i et terrorangreb. Københavns Kommune modtager også flere bekymringshenvendelser om radikaliseringsstruede og radikaliserede borgere. Parterne er enige om at styrke indsatsen på området, herunder sikre fortsat opkvalificering af frontmedarbejdere og øget samarbejde på tværs af myndigheder **Æ83-85**].

Der afsættes

- [2,0 mio. kr. i drift i 2016 og 4,0 mio. kr. i 2017-2019 til en styrkelse af VINKs arbejde med radikaliseringsstruede og radikaliserede borgere **Æ83**]
- [1,1 mio. kr. i drift i 2016, 2,1 mio. kr. i 2017-2018 og 0,8 mio. kr. i 2019 til et pilotprojekt, der skal udvikle en foregribende anti-radikaliseringsindsats i samarbejde med Kriminalforsorgen **Æ84**]
- [0,7 mio. kr. i drift i 2016, 1,0 mio. kr. i 2017 og 0,7 mio. kr. i 2018-2019 til udvikling af arbejdet med demokratisk dannelse og medborgerskab i folkeskolen **Æ85**].

[Økonomiforvaltningen vil i overensstemmelse med Økonomiudvalgets beslutning herom udarbejde en strategi og handleplan til Økonomiudvalget for det videre arbejde med antiradikaliseringsindsats i samarbejde med de øvrige forvaltninger. Parterne er enige om at styrke koordineringen af antiradikaliseringsindsatsen ved at etablere en tværgående samlet koordineringsenhed for antiradikaliseringsindsats med udgangspunkt i det eksis-

sterende beredskab. Enheden skal koordinere enkeltsager og skabe tværgående overblik over sager på området med deltagelse af de nuværende aktører i Syriensberedskabet fra VINK, SSP og Københavns Politi. Samtidig udvides deltagerkredsen med relevante medarbejdere fra bl.a. Kriminalforsorgen, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Enheden for Kriminalpræventive Programmer i Socialforvaltningen. Eventuelle usikkerheder i forhold til lovgivningen om udveksling af oplysninger mellem myndigheder på dette område vil blive undersøgt inden oplysninger udveksles. Afrapportering sker over for Økonomiudvalget og øvrige relevante fagudvalg i sammenhæng med øvrige Sikker By indsatser **H43**].

FerieCamp

[FerieCamp er Københavns Kommunes gratis tilbud om kultur- og fritidsaktiviteter i skoleferierne for alle børn og unge. Til og med 2018 er der afsat midler til afholdelse af FerieCamp i seks udsatte byområder i fem ferieperioder om året. Parterne er enige om at udvide Feriecamps til Sydhavnen.

Der afsættes:

- 0,7 mio. kr. årligt i drift i 2016-2017 til Feriecamps i Sydhavnen **Æ86**].

19. Erhverv og beskæftigelse

IT løsninger til byens turister

[Med overtagelsen af Københavns Turistinformation har Københavns Kommune fået nye muligheder for at skabe vækst i turismeerhvervene og profilere og formidle byens kulturliv, historie samt events. Parterne er enige om at afsætte midler til IT løsninger, der er målrettet turister og som kan fungere både på mobiltelefoner og digitale infostandere i byen.

Der afsættes:

- 2,7 mio. kr. i anlæg til etablering af digital platform
- 0,9 mio. kr. i drift fra 2017 og frem til digital platform.

Parterne er enige om, at det skal undersøges, hvorvidt den digitale platform kan forankres i Greater Copenhagen samarbejdet **Æ87**].

Billigere og hurtigere byggesagsbehandling

[Parterne er enige om at forbedre rammer for borgere og virksomheder, når der søges byggesagsbehandling. Hurtigere byggesagsbehandling skaber øget aktivitet og beskæftigelse. Med budget 2015 blev byggesagsbyret halveret. Parterne ønsker at forbedre vilkårene for erhvervsliv og almindelige boligejere yderligere ved at fortsætte reduktionen af byggesagsgebyret.

Der afsættes:

- 15,0 mio. kr. i drift fra 2016 og frem til en generel sænkelse af byggesagsgebyrerne **Æ88**].

[Parterne er enige om, at Teknik- og Miljøforvaltningen på baggrund kundetilfredshedsanalysen ultimo 2015 fremlægger forslag til nye måltal for sagsbehandlingstiden, som i højere grad lever op til borgernes og virksomhedernes forventninger **H44**].

Lavere administrationsgebyr for erhvervsaffald

[Parterne er enige om, at Koncernservice ved hjælp af digitalisering skal reducere de administrative omkostninger forbundet med opkrævningen af administrationsgebyret for erhvervsaffald. Reduktionen medfører en besparelse i Koncernservice på 0,8 mio. kr. i 2016 og 2,0 mio. kr. i 2017 og frem, som anvendes til at nedsætte administrationsgebyret for erhvervsaffald. Således vil taksten falde fra 750 kr. i 2015 til 723 kr. i 2016 og til 683 kr. i 2017 **Æ89**].

[Teknik- og Miljøforvaltningen skal undersøge mulighederne for at sænke omkostningerne yderligere bl.a. ved at lade en tredje part varetage fakturaudsendelse og -opfølgning i forbindelse med administrationsgebyret for erhvervsaffald **H45**].

[Parterne er endvidere enige om, at igangsætte en totalomkostningsanalyse med inddragelse af erhvervslivet, der har til formål at komme med forslag til hvorledes alle omkostningselementerne kan reduceres, således at gebyret kan komme på niveau med de øvrige 6-byer. 6-byerne opkræver i gennemsnit 356 kr. i administrationsgebyr for erhvervsaffald **H46**].

Lavere affaldstakster

[Københavns Kommune har siden 2013 gennemført en genopretningsplan for økonomien på affaldsområdet. Som konsekvens af genopretningsplanen er økonomien med udgangen af 2015 i balance. Parterne ønsker ikke, at overskuddet skal gå til udviklingsprojekter og er derfor enige om at nedsætte affaldstaksterne med 33,1 mio. kr. årligt i 2016-2018, og dermed reducere overskudsopbygningen på affaldsområdet **Æ90**].

Praktikpladser

[København har siden 2010 udbudt 152-162 ekstra praktikpladser med henblik på at komme manglen på praktikpladser til livs. Parterne er enige om, at Sundheds- og Omsorgsforvaltningen skal gennemføre en analyse af det fremadrettede behov for ekstra praktikpladser i Københavns Kommune. Analysen skal gennemføres, så den foreligger inden forhandlingerne om overførselssagen 2015-2016 **H47**].

Hostprogram

[Indsatsen Copenhagen Host Program matcher nytilkomne internationale borgere med frivillige Københavnerne. Det styrker integrationen af internationale borgere og arbejdstagere og er med til at fastholde dem i længere tid i København. Midlerne til Copenhagen Host Program udløber i 2015, og der er forsat stor efterspørgsel. Parterne er enige om at afsætte midler til forsættelse af ordningen.

Der afsættes:

- 1,5 mio. kr. i drift i 2016-2019 **Æ91**].

Kreativ vækstpakke

[Kreative erhverv udgør 12 pct. af den private beskæftigelse i Københavns Kommune, og bidrager til at skabe en spændende og levende storby. Parterne er enige om yderligere at forstærke Københavns position som kreativ storby **Æ92, Æ93**].

Der afsættes:

- [1,5 mio. kr. i drift i 2016 til Danish Fashion Institute **Æ92**]
- [1,0 mio. kr. i drift i 2016 til en kvartermanger og byrumsforbedringer i Kødbyen]
- 8,1 mio. kr. i drift i 2016 til Copenhagen Film Fund]
- 1,0 mio. kr. i drift i 2016, 0,8 mio. kr. i 2017 og 0,5 mio. kr. i 2018 til World Pride.

Parterne er enige om at, de afsatte midler til Copenhagen Film Fund betinges af, at Region Hovedstaden og/eller andre kommuner eller private parter samlet set støtter filmfonden med minimum et tilsvarende beløb, samt at de bidragydende parter i fællesskab har udarbejdet en resultatkontrakt/strategi for en fremtidssikring og udvikling af Copenhagen Film Fund som betingelse for tildelingen af midler.

Parterne er herudover enige om, at Kultur- og Fritidsforvaltningen skal undersøge muligheder for et samarbejde med de øvrige filmfonde i Danmark og Greater Copenhagen **Æ93**].

Erhvervshuset

[Virksomhederne skal opleve, at det er let at drive virksomhed i København. Parterne er derfor enige om, at servicen til virksomhederne i København skal forbedres og sagsbehandlingstiderne reduceres. Københavns Erhvervshus skal være kommunens spydspids til at sikre virksomhederne nem adgang, straksafklaring på enkle sager og hjælpe virksomhederne med at finde og få nødvendige tilladelser fra relevante myndigheder. Der skal ske en langt bedre forventningsafstemning i sagsbehandlingen, gerne med fastsættelse af konkrete måltal for blandt andet sagsbehandlingstid. Servicemålene skal afrapporteres i forbindelse med afrapporteringen til kommunens erhvervspolitik **H48**].

Udvikling af Smart City med virksomheder og andre aktører

[København samarbejder med Cisco om udvikling af et Smart City testlaboratorium og med Hitachi om udvikling af en markedsplads for data. Parterne er enige om, at København fortsat skal prioritere udviklingen af den smarte by i samarbejde med virksomheder og andre aktører. Det skaber bedre og billigere service til kommunens borgere og virksomheder **H49**].

Flere i fleksjob

[Et fleksjob tager hensyn til den enkeltes behov og muligheder og er med til at sikre, at mennesker med nedsat arbejdsevne får adgang til arbejdsmarkedet. Københavns Kommune har som arbejdsplads relativt få ansat i fleksjob.

Parterne er enige om, at Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen i samarbejde med Økonomiforvaltningen udarbejder en indstilling til Økonomiudvalget ultimo 2015 om måltal for fleksjob for forvaltningerne med henblik på, at Københavns Kommune skal ansætte flere i fleksjob **H50**].

Fintech

[København har et stigende antal "fintech" virksomheder, der arbejder med innovative IT-løsninger til finansbranchen, fx løsninger som MobilePay og netbank. Der er et stort potentiale i branchen for at skabe flere iværksættere og nye virksomheder. Parterne er enige om at understøtte en klyngeindsats, der kan

styrke vækst og iværksætterier indenfor fintech samt at etablere et udviklingslaboratorium for fintech iværksættere.

Der afsættes

- 0,7 mio. kr. i drift i 2016 og 0,2 mio. kr. i 2017 til at understøtte samarbejdet med fintech virksomheder.

Parterne er enige om, at mulighederne for medfinansiering fra de store aktører i finansbranchen skal afdekkes **Æ94**].

International besøgstjeneste

[København får årligt mere end 650 besøg fra udenlandske byer og virksomheder, som ønsker viden om København og særligt byens grønne løsninger. Parterne er enige om, at de besøgende skal modtages professionelt og effektivt i Greater Copenhagen med et "one point entry".

Der afsættes:

- 1,5 mio. kr. i drift i 2016-2019 **Æ95**].

Copenhagen Science City

[Copenhagen Science City skal med sit stærke videnmiljø skabe nye arbejdspladser, innovative virksomheder og tiltrække internationale investeringer til København. Parterne er enige om yderligere at forstærke Copenhagen Science City og afsætter 0,4 mio. kr. i drift i 2016-2018. Udgiften afholdes indenfor Økonomiudvalgets ramme **Æ96**].

Iværksætteri

[Iværksættere i resten af landet er oftere i stand til at omsætte deres gode idéer til levedygtige forretninger end iværksættere i København. Der er behov for at understøtte, at flere nye virksomheder kommer ind i solide vækstforløb. Parterne er enige om at styrke iværksætterindsatsen.

Der afsættes:

- 0,8 mio. kr. i drift i 2016-2019 til en mentorordning og kurser på dansk og engelsk **Æ97**].

City of Congresses

[Parterne er enige om at understøtte byens muligheder for at tiltrække større kongresser, og er derfor enige om at afsætte midler til medfinansiering af City of Congresses.

Der afsættes:

- 0,8 mio. kr. i drift i 2016-2018 til City of Congresses **Æ98**].

20. Kultur og fritid

Boldfælled ved Ørestad-Kalvebod Fælled

[Ørestad er et byområde i udvikling, og antallet af indbyggere forventes at stige. Kapaciteten på byens fodboldbaner er samtidig presset, hvilket bl.a. skyldes, at København har færre boldbaner pr. indbyggere end de øvrige danske storbyer. Parterne er enige om at afsætte midler til etablering af en boldfælled ved Ørestad-Kalvebod Fælled.

Der afsættes:

- 2,8 mio. kr. i anlæg til etablering af boldfælled
- 0,3 mio. kr. i afledt drift fra 2017 og frem **Æ99**].

Folkeoplysning

[De københavnske folkeoplysningsforeninger oplever et stigende medlemstal, hvilket har skabt et behov for øget finansiering. Parterne er enige om at forøge aktivitetstilskuddet til folkeoplysende foreninger og at forøge rammen til lokaletilskud til folkeoplysende foreninger.

Der afsættes:

- 4,0 mio. kr. i drift i 2016-2019 **Æ100**].

ICORN Fribyordning

[ICORN er en international netværksorganisation, som indstiller forfulgte skribenter til to-årige fribyophold. Opholdet for Københavns første fribyforfatter udløb i oktober 2014. Parterne er enige om at afsætte midler til at genindtræde i ordningen og invitere en udenlandsk forfatter, journalist eller andre, hvis ytringsfrihed krænkes til i en periode at opholde sig i København.

Der afsættes:

- 0,5 mio. kr. i drift i 2016-2017 og 0,3 mio. kr. i 2018 **Æ101**].

Udvidelse af mulighederne for at bade i havnen

[Interessen for at bade i Københavns Havn stiger hvert år, og på gode sommerdage har de faste havnebade op mod 4.000 gæster. I 2015 udfærdigede By & Havn et nyt havnereglement, der giver mulighed for etablering af 9 badezoner i Københavns Havn. For at imødekomme efterspørgslen på bademuligheder i havnen er parterne enige om at forlænge sæsonen med 14 dage i hhv. foråret og efteråret i de eksisterende havnebade samt at etablere flere badezoner i byens havn.

Der afsættes:

- 0,6 mio. kr. i drift i 2016-2019 til forlængelse af sæsonen i de tre eksisterende havnebade
- 1,4 mio. kr. i anlæg til nye badezoner
- 0,5 mio. kr. i drift fra 2017 og frem til nye badezoner **Æ102**].

Vinterbadning Islands Brygge

[Etableringen af vinterbadning på Islands Brygge vil give københavnernes mulighed for at benytte havnebadet i vinterhalvåret samt forbedre forholdene for badende gæster. Parterne er enige om at afsætte midler til medfinansiering.

Der afsættes:

- 11,7 mio. kr. i anlæg i samlet bidrag til tilbygning til vinterbadning til havnebadet ved Islands Brygge.

Parterne er enige om, at midlerne udmøntes under forudsætning af, at der opnås fondsstøtte til projektet svarende til 16 mio. kr. (efter betalt fondsmoms). Det forudsættes, at den samlede finansiering er på plads inden idriftsættelse **Æ103**].

Arbejdermuseet

[Parterne er enige om at forlænge Københavns Kommunes nuværende tilskud til Arbejdermuseet.

Der afsættes:

- 1,1 mio. kr. i drift i 2016-2019 til Arbejdermuseet **Æ104**].

Kampsportens Hus

[Parterne er enige om at forbedre forholdene for kampsportsforeningerne, der skal være med til at sikre mangfoldigt fællesskab og inklusion i Nørrebro/Nordvest. Parterne er enige om, at et nyt kampsportshus skal placeres på Skodagrunden ved Nørrebro Station. Der afsættes midler til en dybdegående belysning af projektets økonomi og risici.

Der afsættes:

- 4,1 mio. kr. i anlæg til samlet forprojektering.

Parterne er herudover enige om, at Kultur- og Fritidsforvaltningen skal sikre, at fondsfinansieringen er afklaret, inden der i forbindelse med overførselssagen 2015/2016 skal tages stilling til en eventuel samlet anlægsfinansiering af Kampsportens hus **Æ105**].

Permanent skøjtehal på Østerbro og helhedsplan (Gasværksgrunden)

[Parterne er enige om, at der skal etableres en skøjtehal på Østerbro.

Borgerrepræsentationen besluttede i Budget 2015, at en permanent skøjtehal på Østerbro skal indgå i Budgetforhandlingerne 2016. Skøjtehallen opføres som led i beslutning om opførsel af 39.000 etagemeter boliger i overensstemmelse med helhedsplanen for Østre Gasværk (scenarie 3). Parterne er enige om at afsætte midler til byggemodning, parkarealer og aktivitetsring m.m., så der kan opføres en permanent skøjtehal med en 30x60 meter isbane på den kommunale Østre Gasværksgrund. Parterne er enige om, at det tilstræbes at etablere selve skøjtehallen med eventuelt parkeringshus som et OPP-projekt, mens kommunen står for byggemodning m.m.

Parterne er enige om, at Kultur- og Fritidsforvaltningen i samarbejde med Økonomiforvaltningen inden overførselssagen 2015/2016 skal indhente en vurdering af muligheden for at etablere skøjtehallen som et OPP-projekt, herunder en afdækning af skøjtehallens afledte drifts- og totaløkonomi. OPP-vurderingen skal endvidere indeholde en afdækning af muligheder for anlæg af parkering på én etage under terræn i tilknytning til skøjtehallen. I overførselssagen 2015/2016 fremlægges projektets samlede totaløkonomi baseret på

OPP, herunder kommunens finansiering af driftsudgifter, der udgør kommunens løbende betaling til OPP-selskabet.

Til etablering af skøjtehal med et parkeringshus er parterne enige om at afsætte kommunale midler til oprensning af jord, omlægning af fodboldbaner, nedrivning, byggemodning, park og aktivitetsring, samt trafik håndtering. Herudover skal der afsættes midler til udarbejdelse af lokalplan og OPP-vurdering og rådgivning. Parterne noterer sig, at de samlede kommunale udgifter finansieres af salg af byggeret ifm. realisering af scenarie 3 for Østre Gasværksgrunden.

Parterne er enige om at gennemføre de øvrige tiltag i scenarie 3 i helhedsplan for Gasværksgrunden (bebyggelse med 30.000 m² boliger og 9.000 m² almene lejeboliger) **Æ106, Æ107**].

Der afsættes:

- [3,2 mio. kr. i anlæg til OPP-vurdering og OPP-rådgivning **Æ106**]
- [0,3 mio. kr. i anlæg til udarbejdelse af lokalplan
- 99,3 mio. kr. i anlæg til oprensning af jord og byggemodning m.m.
- 102,8 mio. kr. i anlægsindtægter fra salg af byggeret **Æ107**].

Lethal i Ørestad

[I 2015 udløber de afsatte driftsmidler til lethallen i Ørestad. Parterne er enige om at afsætte de manglende driftsudgifter, samt at anvende overskydende midler fra 2015 som finansiering.

Der afsættes:

- 1,5 mio. kr. i drift i 2017 og frem
- 1,6 mio. kr. i uforbrugt drift i 2015 indgår som finansiering **Æ108**].

Udvikling af Torveporten og to nye kunstgræsbaner

[Parterne er enige om, at det er vigtigt at igangsætte udvikling af Torveporten og dermed sikre plads til nye almene familieboliger og daginstitution mv. Parterne er enige om at stemme for den foreslåede lokalplan for Torveporten fra november 2014, der er udarbejdet i sammenhæng med den nye lokalplan for hele Grønttorvsområdet. Lokalplanen genfremføres derfor til politisk behandling inden årets udgang.

Som følge af den nye lokalplan flyttes Valby Boldklub. Der er derfor behov for at øge banekapaciteten i Valby Idrætspark samt etablere klubhus til klubben. Samtidig er parterne enige om, at det er vigtigt at understøtte fodbolden i København og afsætter midler til omlægge fodboldbaner fra græs til kunstgræs **Æ109, Æ110**].

Der afsættes:

- [75 mio. kr. i anlægsindtægter fra salg af Torveporten
- 5 mio. kr. i anlæg til Klubhus til Valby Boldklub **Æ109**]
- [18 mio. kr. i anlæg til to 11-mands kunstgræs fodboldbaner. Den ene i Valby Idrætspark, hvor Valby Boldklub flytter til, og den anden til fodboldklubben VESTIA, der hører hjemme på Vesterbro
- Der afsættes afledt drift **Æ110**].

Svømmefacilitet på Papirøen

[Parterne er enige om at etablere en uden- og indendørs svømmefacilitet på Papirøen/Christiansholm, samt eventuelt en fleksibel kulturhal, der understøtter bylivet, madkultur o.l. eller en anden eksternt finansieret kulturel facilitet.

Der afsættes

- 1,4 mio. kr. i anlæg til forundersøgelse.

Parterne er enige om, at Kultur- og Fritidsforvaltningen, Teknik- og Miljøforvaltningen og Økonomiforvaltningen udarbejder et grundlag for Papirøen indeholdende en offentlig funktion på samlet op til 10.000 m². Parterne er herudover enige om, at sagen kan indgå i forhandlingerne om budget 2017, samt at der undersøges mulighed for ekstern finansiering **Æ111**].

Frivillighedscenter Voldparken

[Frivillighedscenter Voldparken er et rådgivningscenter for frivillige, foreninger, projekter og institutioner i Brønshøj-Husum. Parterne er enige om at videreføre støtten til centret.

Der afsættes:

- 0,9 mio. kr. i drift i 2016-2019 til Frivillighedscenter Voldparken **Æ112**].

Digital historie og kunst

[Historie og kunst på nettet demokratiserer adgangen til kulturen, så borgere i hele landet får samme muligheder for at udforske byens kunst og historie som museums- og arkivpersonalet. Parterne er enige om at afsætte midler til digital infrastruktur, der gør det muligt at give borgere og turister adgang til Københavns Kommunes digitaliserede billedsamlinger døgnet rundt på alle dage i året.

Der afsættes:

- 1 mio. kr. i anlæg i 2016 **Æ113**].

Eventpulje

[Interessen for internationale events i København er stor. Hvis København fortsat skal kunne tiltrække stadig flere internationale events, er det nødvendigt at afsætte ekstra midler til at styrke det strategiske arbejde på området. I Budget 2015 blev der afsat 52,5 mio. kr. i 2015-2018. Parterne er enige om at afsætte yderligere 2 mio. kr. i 2016 til at finansiere større events i byen.

Der afsættes:

- 2 mio. kr. i drift i 2016 til en eventpulje **Æ114**].

Klubhuspulje

[Klubhuspuljen har til formål at støtte nybyggeri og renovering af klubhuse og foreningslokaler. Med Budget 2015 blev der afsat 21 mio. kr. i samlet anlæg i 2015-2018, heraf 7,1 mio. kr. i 2015-2016 til nye faciliteter i Bavnehøjhallen. For at fastholde støtten til foreningslivet og muligheden for forbedring af især samværsfaciliteter, er parterne enige om at yderligere midler til Klubhuspuljen.

Der afsættes:

- 0,5 mio. kr. anlæg i 2016 til Klubhuspuljen **Æ115**].

21. Klima

Byrumsforbedringer

[I forbindelse med HOFORs løbende skybrudssikring af København kan der opnås synergieffekter ved samtidigt anlæg af nye byrum. Parterne er derfor enige om at afsætte midler til en række byrumsforbedringer.

Der afsættes:

- 1,5 mio. kr. i anlæg til foranalyse for Strandboulevarden
- 0,7 mio. kr. i anlæg til foranalyse for Østerbrogade
- 26,6 mio. kr. i anlæg til Ørnevej, Vibevej og Glentevej
- ,2 mio. kr. i afledt drift fra 2017, 0,5 mio. kr. i 2018 og 0,6 mio. kr. fra 2019 og frem til Ørnevej, Vibevej og Glentevej
- 15,1 mio. kr. i anlæg til Carl Nielsens Allé
- 0,3 mio. kr. i afledt drift fra 2019 og frem til Carl Nielsens Allé.

Parterne noterer sig, at det eksisterende antal parkeringspladser skal genetableres i området, og fremkommeligheden skal sikres efter anlægsprojekterne er færdiggjort **Æ116**].

Genopretning af vandkvalitet i søer og åer

[Københavns søer og åer har været udsat for overløb fra kloaksystemet gennem mange år, og der er derfor ophobet tykke sediment-/slamlag mange steder. Parterne er enige om at forbedre de rekreative muligheder og afsætter derfor midler til at genoprette vandkvaliteten i søer og åer.

Der afsættes:

- 6,0 mio. kr. i anlæg til sedimentfjernelse, blandt andet i Utterslev Mose
- 0,1 mio. kr. i drift i 2017-2019 **Æ117**].

Helhedsplan Utterslev Mose

[Parterne er enige om at afsætte midler til at udarbejde en helhedsplan for Utterslev Mose.

Der afsættes:

- 1,1 mio. kr. i anlæg til udarbejdelse af en helhedsplan for Utterslev Mose
- 1,0 mio. kr. i anlæg til en pulje til borger- og udviklingsprojekter **Æ118**].

Styrkelse af den naturfaglige undervisning

[Parterne er enige om at styrke den naturfaglige dimension i undervisningen ved en række konkrete tiltag, herunder Klimaambassadører.

Der afsættes:

- 0,7 mio. kr. i drift i 2016, 1,7 mio. kr. i 2017 og 1,0 mio. kr. i 2018-2019 **Æ119**].

22. Andet

Whistleblower

[Parterne er enige om at afsætte midler til fortsat drift af Borgerrådgiverens whistleblowerordning. Desuden afsættes midler til løbende synliggørelse af ordningen samt til, at Borgerrådgiveren aflaster forvaltningerne for en større del af ordningens administration end i dag.

Der afsættes:

- 1,1 mio. kr. i drift i 2016-2019 **Æ120**].

Intern Revision

[Parterne er enige om, at Intern Revisions effektiviseringskrav for årene for årene 2016 og 2017 finansieres af uforbrugte midler i 2015.

Der afsættes:

- 0,2 mio. kr. i drift i 2016 og 0,3 mio. kr. i drift i 2017, som finansieres af et forventet mindreforbrug i 2015 **Æ121**].

Tillid, ledelsesreform og produktivitet

Tillidsdagsordenen i København har betydet en ny og bedre måde at skabe velfærd på. Det har været et opgør med unødigt detaljestyling og givet medarbejdere mere tid til kerneopgaven – til gavn for borgerne. Tillidsdagsordenen har haft fokus på at forandre kommunens styringsmodeller og skabe større fagligt råderum for medarbejderne.

Velfærdsopgaver løses i en stadig mere kompleks kontekst, hvor medarbejderne skal sikre både høj kvalitet og effektivitet samt øget samspil med borgerne i opgaveløsningen. Det stiller nye og stadig højere krav til medarbejderne.

Det næste skridt i tillidsreformen vil sætte fokus på, hvordan den enkelte arbejdsplads får skabt et arbejdsfællesskab, som støtter og udvikler medarbejderne og giver dem bedre forudsætninger for at løse de stadig mere komplekse kerneopgaver i deres hverdag. Fremadrettet skal vi have fokus på, hvordan arbejdsfællesskabets parter eksempelvis tillidsrepræsentanter, arbejdsmiljørepræsentanter, MED-udvalg/samarbejdsudvalg, ledere mv. kan bidrage til at skabe sunde, robuste og fleksible arbejdspladser, som sikrer, at det ikke er medarbejderne, som alene skal håndtere den stigende kompleksitet i velfærdsopgaverne. Det kræver fokus, udvikling og forsøg med nye organiseringsformer og tæt samarbejde med de faglige organisationer.

Flere og flere medarbejdere oplever bl.a. stress og angst og har en dårlig psykisk sundhed – måske som følge af den stigende kompleksitet i arbejdsopgaverne. Det drejer sig derfor både om forebyggelse og om at sikre en større rummelighed og aftaubisering af stress, depression, angst og andre udbredte psykiske udfordringer.

[Hver forvaltning i Københavns Kommune skal iværksætte initiativer for at forbedre og udvikle den enkelte arbejdsplads. Det kunne eksempelvis være initiativer som:

- Kompetenceudviklingsforløb for ledere, tillidsrepræsentanter og medarbejdere om, hvordan arbejdsfællesskaber kan understøtte medarbejderne i at håndtere skismaet mellem større rummelighed i forhold til psykisk sårbarhed og kvalitet og effektivitet i løsning af kerneopgaven
- Psykisk sundhed gøres til et element i kommunens tværgående lederuddannelser, uddannelse af TR, arbejdsmiljørepræsentanter, MED-udvalg mv.
- Bryde tabuer så psykisk sårbarhed og sygdom afstigmatiseres
- Forsøg med hvordan øget medarbejderinddragelse i vagtplanlægning og arbejdstilrettelæggelse kan bidrage til mere rummelige arbejdspladser, der imødekommer medarbejdernes forskellige behov og udfordringer
- Etablering af en vidensbank og en dynamisk hjemmeside med værktøjer, der kan hjælpe de enkelte arbejdspladser med at udleve tillidsreformen lokalt **H51**].

Indsats mod sygefravær i Københavns Kommune

[Sygefraværet blandt kommunens medarbejdere er siden 2007 faldet med i alt 4 dage i gennemsnit per medarbejder om året. Det svarer i runde tal til, at der hvert år er blevet frigjort ca. 200 mio. kr. til bedre service ift. 2007. I løbet af det seneste år er sygefraværet imidlertid stagneret.

Parterne er derfor enige om, at der i den enkelte forvaltning skal udarbejdes selvstændige løsninger på baggrund af "kodeks for tillid". Desuden skal der ske en professionalisering og optimering af nuværende tilbud og indsatser, så de matcher de lokale lederes ønsker og behov. Målet er at skabe de bedste rammer for den lokale leder i forhold til dennes sygefraværsindsats. Den forebyggende indsats skal fremadrettet i højere grad kobles til tillidsdagsordenen og arbejdsfællesskabets betydning for trivsel og produktiviteten.

Parterne er enige om:

- at der på baggrund af "Kodeks for tillid" opstilles et sæt tværgående principper for organisationsudviklingstiltag om tillidsbaseret samarbejde om kerneopgaven for at styrke trivsel og nedbringe sygefraværet. Principperne skal kunne anvendes i de enkelte forvaltninger til at finde konkrete løsninger i deres løbende arbejde for organisationsudvikling
- at mulighederne for i højere grad at have ensartede retningslinjer for fraværssamtaler afdækkes
- at kompetenceudvikling for lederne i sygefraværshåndtering - fx introkurser - udbydes systematisk
- at der gennemføres en analyse om hygiejneindsatsen på kommunens arbejdspladser **H52**].

[Parterne er desuden enige om, at Tidlig Indsats i Arbejds miljø København, der er et af de væsentligste tværgående tilbud i sygefraværsindsatsen, udvides med 3,5 årsværk, så kapaciteten matcher efterspørgslen. Udvidelsen svarer til 2,275 mio. kr. og finansieres af forvaltningerne forholdsmeæssigt efter personaleandel. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen medvirker ikke i udvidelsen, da der i forvejen er tilstrækkelig kapacitet i SYFO, der svarer til Tidlig Indsats **Æ122**].

[Psykisk sundhed, herunder forebyggelse af stress og mental nedslidning, er et centralt element i en forstærket indsats i forhold til nedbringelse af sygefraværet i Københavns Kommune.

I budget 2015 blev der afsat 1,5 mio. kr. i varig drift til styrkelse af psykisk sundhed på kommunens arbejdspladser. For at sikre en god implementering af ovennævnte tiltag samt integration af sundhedsfremme og

arbejdsmiljøtiltag flyttes budgettet fra Sundheds- og Omsorgsudvalget til Økonomiudvalget ind i Ny sygefraværstrategi. Dette med henblik på at dække indsatser vedr. organisationsudvikling og kompetenceudvikling med fokus på arbejdsglæde og styrkelse af arbejdsfællesskabet, herunder medvirke til psykisk sundhed og stressforebyggelse som element i leder- og MED-uddannelse. Midlerne skal bl.a. bruges til aftabuisering af psykiske udfordringer **Æ123**].

Mindre sager

[Parterne er enige om, at en række mindre sager og projekter skal finansieres i overensstemmelse med bilag 2 **Æ124-Æ156**].

23. Økonomi

Økonomiske rammer for budget 2016

[I budgetforslaget for 2016 kunne det finansielle råderum opgøres til 3.059 mio. kr. inklusiv overskydende midler fra den reelle kasse på 328 mio. kr. **F6**]. Parterne noterer sig, at der efter fremlæggelsen af budgetforslaget er foretaget en række ændringer til det finansielle råderum.

- [Efter udmøntning af investeringspuljen genstår 2,9 mio. kr. i ledige midler i 2016, der indgår som finansiering **Æ157**].

Indstillingen "Tekniske ændringsforslag til budgetforslag 2016" (TÆF) medfører følgende ændringer til finansieringen:

- Den 20. august blev der indgået økonomiaftale for Regionerne for 2016. Aftalen har medført, at niveauet for Københavns Kommunes indtægter fra tilskud og udligning hæves med 106,9 mio. kr. og udgifterne henholdsvis sænkes med 7,8 mio. kr. i 2016 som følge af lavere pris- og lønskøn og hæves med 12,1 mio. kr. pga. øgede indsatser.
- Ændrede ledighedsskøn på baggrund af Økonomisk Redegørelse fra august 2015 medfører mindreudgifter i Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets overførselsudgifter på 5,7 mio. kr. i 2016.
- Socialforvaltningen har på baggrund af halvårsregnskabet for 2015 foretaget et nyt skøn for indtægterne fra særligt dyre enkeltsager. Det nye skøn medfører, at indtægtsniveauet sænkes med 15,5 mio. kr.
- Social- og Indenrigsministeriet har den 28. august tilkendegivet, at kommunen er blevet tildelt 98,3 mio. kr. i tilskud fra den sociale særtilskudspulje i 2016.
- Øvrige ændringer i TÆF medfører finansieringen på 5,2 mio. kr. i 2016 og et fald i 2017 på 3,0 mio. kr. og et fald på 2,9 mio. kr. i 2018 og frem samt et fald på service i 2016 på 7,9 mio. kr. og en stigning i 2017 på 1,5 mio. kr. og 0,9 mio. kr. i 2018 og frem.

Derudover er parterne enige om, at der anvises finansiering til aftalen ved følgende elementer:

- [Ved anvendelse af 75 pct. af mindreforbruget på overførselsudgifter i forventet regnskab svarende til 56,8 mio. kr. **F7**]

- [Puljen til uforudsete udgifter på service reduceres med 17 mio. kr. i 2016. Puljen udgør herefter på 50,2 mio. kr. i 2016 **Æ158**]
- [Der afsættes en udisponeret pulje på 0,9 mio. kr. i 2017 på anlæg **Æ159**].

Ændringerne til budgetforslaget betyder, at parterne i alt har kunnet disponere over 440 mio. kr. på service (drift) i 2016 og 2.980 mio. kr. i bruttoanlæg.

Med aftalen fastsættes Københavns serviceudgifter i 2016 til 24.186 mio. kr. Niveauet for bruttoanlæg fastsættes til 3,7 mia. kr. i 2016. Bruttoanlægsniveauet skal ses i forhold til kommunernes samlede anlægsramme i 2016 på 16,6 mia. kr.

Budgetforudsætninger

Parterne er enige om at fastholde en uændret kommunal indkomstskat, grundskyld og dækningsafgift. I 2016 fastsættes skattesatserne til:

- Kommunal indkomstskat	23,8 %
- Grundskyld	34,0 ‰
- Dækningsafgift	9,8 ‰

Parterne er endvidere enige om, at gældsafdraget i 2016 udgør 202 mio. kr.

Parterne noterer sig, at kommunens udgifter til demografi er øget med 155,8 mio. kr. i 2016 sfa. den høje befolkningstilvækst i København. Udgifterne fordeler sig således mellem de demografiregulerede udvalg:

- Børne- og Ungdomsudvalget	134,0 mio. kr.
- Socialudvalget	28,8 mio. kr.
- Sundheds- og Omsorgsudvalget	-7,0 mio. kr.

Effektiviseringsstrategi

[Parterne er enige om, at effektiviseringsstrategi 2016, inklusiv stigende profiler fra tidligere års effektiviseringer, frigør **E1-E124**]:

- 312,6 mio. kr. i 2016 og frem på drift, [hvoraf de 243,8 mio. kr. er nye effektiviseringer **E1-E124**]
- [0,3 mio. kr. i 2016 og frem på efterspørgselsstyret indsats (overførsler mv.) **E1-E5, E9, E11, E16**].

[Investeringsbehovet i effektiviseringsforslagene finansieres af de investeringspuljer, der er afsat i forbindelse med effektiviseringsstrategi 2016 **E125**] og medfører:

- [Anlægsinvestering på i alt 160,5 mio. kr. i perioden 2015-2019 **E1, E5, E7, E8, E11, E13, E15, E17, E24, E30-E32, E40, E41, E85, E91, E94, E110, E115, E116, E119**]
- [Driftsinvestering på i alt 36,4 mio. kr. i perioden 2016-2019 **E5, E7, E16, E17, E32, E41, E60, E69, E91, E94, E109, E114, E115**].

[Parterne er enige om at videreføre effektiviseringsstrategien i budget 2017. Grundet befolkningsudviklingen og regeringens omprioriteringsbidrag udgør effektiviseringsbehovet 2017-2019 i størrelsesordenen 350-540 mio. kr. årligt. Måltallet for effektiviseringsstrategien i budget 2017 fastsættes endeligt med Indkaldelses-cirkulæret for budget 2017 **H53**].

[Både de tværgående og de forvaltningsspecifikke effektiviseringer i budget 2016 har et stigende potentiale i 2017 og frem. Parterne er enige om ikke at udmønte dette potentiale, men lade det indgå i de kommende års prioriteringsrum, hvorved udvalgene kan anvende potentialet i de stigende profiler til at opfylde de kommende års effektiviseringskrav **H54**].

Aftaleoverholdelse, finanslov og budgetprincipper

[Parterne er enige om, at Københavns Kommune er med til at sikre, at kommunerne under ét kan overholde Økonomaftalen. Parterne noterer sig, at der først er endelig klarhed over den fælleskommunale budgetproces efter indgåelsen af budgetaftalen. I lighed med tidligere år er parterne enige om, at hvis der som følge af den fælles kommunale budgetproces er behov for at genåbne budget 2016, træder parterne sammen igen for at tilpasse budgettet **H55**].

[Parterne noterer sig, at der i aftale om kommunernes økonomi for 2016 mellem KL og regeringen indgår et omprioriteringsbidrag på 1 pct. af kommunernes nettoserviceudgifter på 2,4 mia. kr. i 2016, hvoraf 1,9 mia. kr. er blevet tilbageført til kommunerne ifm. aftalen. Regeringen har herudover tilkendegivet, at der eventuelt kan ske yderligere udmøntning af omprioriteringsbidraget efter budgetvedtagelsen som led i forhandlingerne om finansloven for 2016. Dette har skabt usikkerhed om det fulde prioriteringsrum i budgetforhandlingerne. Parterne er derfor enige om at træde sammen og foretage en fornyet prioritering af eventuelt afsatte midler i budgetaftalen for 2016. I det omfang området modtager øremærkede midler i finansloven for 2016 til konkrete aktiviteter, som også indgår i budgetaftalen, anvendes FL midlerne i overensstemmelse hermed, hvorved de afsatte midler i budgetaftalen frigives og kan disponeres til andre formål **H56**].

Af bilag 1 fremgår den konkrete periodisering af de afsatte anlægsmidler. Ændringer til budgetaftale 2016 aftales mellem parterne.

Derudover noterer parterne sig, at ved uoverensstemmelser mellem aftaleteksten og regnearket i bilag 1, er det bilag 1, der gælder.

Parterne er herudover enige om følgende øvrige budgetprincipper:

- at stemme for forslaget til tekniske ændringsforslag til budget 2016.
- at en række anlægsprojekter stjernemarkeres og derved kan igangsættes ved budgetårets start, og enkelte projekter kan starte i 2015 efter vedtagelsen af budgettet. Bilaget med stjernemarkerede anlægsprojekter vil blive udarbejdet efter aftaleindgåelsen, således at det kan blive kvalitetssikret i samarbejde mellem Økonomiforvaltningen og fagforvaltningerne. Bilaget vil blive fremlagt sammen med det øvrige materiale til afstemningsprogrammet.
- [at afledte driftsudgifter til anlægsprojekter i budgetaftalen reserveres på Økonomiudvalgets ramme og bliver udmøntet til de relevante udvalg ved færdiggørelsen af anlægsprojekterne **H57**].

- at mindre tekniske forskelle mellem regnearket i bilag 1 og afstemningsprogrammet pga. afrundinger i bilag 1, reguleres på kommunekassen.
- at mindre tekniske afvigelser i balancen mellem udgifter og indtægter i året 2016 reguleres på kassen, således at budgettet er i balance.
- at mindre afvigelser i bruttoanlægsudgifterne i forhold til det fastsatte niveau, reguleres på puljen til uforudsete udgifter på anlæg.
- [at hvert udvalg i forbindelse med 2. behandling af budgetbidragene for 2017 tager stilling til, hvorvidt midlertidige driftsbevillinger, der udløber i 2017, skal indarbejdes i udvalgets faste ramme **H58**].

Budgetoverholdelse

[Parterne er enige om, at de i 2016 vil prioritere et eventuelt realiseret mindreforbrug i regnskabet for 2015. I prioriteringen vil der blive taget hensyn til udvalgenes overførselsønsker på serviceområdet vedrørende opsparing i institutionerne, eksterne tilskud og kontraktbundne midler.

Der afsættes:

- 81,3 mio. kr. i servicebufferpulje i 2016 for at kunne anvende ikke-forbrugte midler fra 2015 i budgetår 2016 **Æ160, F8**].

[Med henblik på at sikre budgetoverholdelse på serviceudgifterne er parterne enige om at videreføre **H59, H60**]:

- [at hvert udvalgs serviceramme, som løbende vil blive korrigeret som følge af beslutninger i Borgerrepræsentationen, udgør udvalgets servicemåltal **H59**].
- [at der i den løbende budgetopfølgning – risikolisten, kvartalsrapporterne og halvårsregnskabet – følges op på, om forvaltningerne overholder servicerammen **H60**].

[Parterne er desuden enige om, at Økonomiforvaltningen i indstillingerne vedrørende anlægsoversigterne vil følge anlægsprojekterne i København samt overholdelsen af kommunens samlede ramme for bruttoanlæg i 2016 **H61**].

Overførselssag 2015/2016

[Parterne er enige om, at renovering af følgende bygninger henvises til forhandlingerne om overførselssagen 2015-2016.

- Holbergskolen
- Huset-KBH
- Thorupgården
- Hyltebjerg Skole **H62**]

KERNEVELFÆRD TIL ALLE KØBENHAVNERE

AFTALE OM BUDGET FOR 2016 ER INDGÅET
MELLEM FØLGENDE PARTER:

Frank Jensen

Frank Jensen
SOCIALDEMOKRATERNE

Ninna Thomsen

Ninna Thomsen
SOCIALISTISK FOLKEPARTI

Anna Mee Allerslev

Anna Mee Allerslev
DET RADIKALE VENSTRE

J. Næsager

Jakob Næsager
DET KONSERVATIVE FOLKEPARTI

Pia Allerslev

Pia Allerslev
VENSTRE

Carl Christian Ebbesen

Carl Christian Ebbesen
DANSK FOLKEPARTI

Lars Berg Dueholm

Lars Berg Dueholm
LIBERAL ALLIANCE